

MEDEDELINGENBLAD

HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

Jaargang 40 • Nummer 1 • Zomer 2018

INHOUDSOPGAVE

Van de voorzitter	1
Mededelingen en activiteiten	2
Herinneringen	7
Verslag voorjaarslezing en ledenvergadering	8
Verslag presentatie jeugdboek	11
De lijdensweg van de Hardinxveldse familie Meiboom	18
Genealogie	22
Ontstaan van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam	33
60 jaar station Hardinxveld-Giessendam	36
Wie (her)kent?	41
Jubileumactiviteiten	44
Recensies	45
Schenkingen	48

Foto voorkant Mededelingenblad, voorjaar in de Avelingen.

COLOFON

Uitgever:

Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Eindredactie:

A. van Lopik-de Jong

Redactieleden:

W.F. van de Bree-Ooms,
A. Dubbeldam-van der Waal van Dijk,
M.J.H. de Haan,
A. van Lopik-de Jong,
J.F. Teeuw-van der Plas

Foto's:

Fotoarchief Historische Vereniging, Freke Corten,
Evert van Lopik, Gert Romijn, e.a.

Vormgeving en opmaak:

Lianne van der Hoff Grafisch Ontwerp
www.liannevanderhoff.nl

Druk & oplage:

De Groot Drukkerij, Goudriaan. 1000 ex.

Redactieadres:

E-mail: info@hv-hardinxveld-giessendam.nl

Het mededelingenblad verschijnt tweemaal per jaar
en is gratis voor leden en zusterorganisaties.
Losse verkoopprijs: € 3,50

Copyright:

Overname van artikelen of gedeelten daarvan is
toegestaan mits vermelding van de bron en toezending
van een exemplaar.

Bestuur:

Jan van Bennekum	Venusstraat 53	3371 TN H'veld-G'dam	06 - 55750173
Joh. van den Bout	Rivierdijk 197	3372 BM H'veld-G'dam	0184 - 616450 (waarnemend voorzitter)
W. F. van de Bree-Ooms	Buitendams 77	3371 BB H'veld-G'dam	0184 - 614563 (secretaris)
M. J. A. de Haan	Buitendams 4	3371 BL H'veld-G'dam	0184 - 616586 (archivaris)
A. Kampman-Timmer	Van Leeuwenhoekstraat 71	2984 EG Ridderkerk	0180 - 428594 (penningmeester)
A. van Lopik-de Jong	Damstraat 1	3371 AC H'veld-G'dam	0184 - 612232 (eindredacteur)
N. Scheijgrond	Fosforstraat 3	5651 HK Eindhoven	06 - 81247107

De minimumcontributie bedraagt €15,00 per jaar. Voor leden tot 18 jaar en ouder dan 65 jaar €12,50. Bankrekening:
NL65 RABO 0325 0991 38 of NL68 INGB 0003 8796 69. Bij elke betaling s.v.p. duidelijk uw lidnummer vermelden en
het bedrag dat u betaalt. Donaties zien wij graag tegemoet. Zie voor meer info: www.hv-hardinxveld-giessendam.nl

VAN DE VOORZITTER

Helaas moet het eerste nummer van de 40ste jaargang van het Mededelingenblad, een jubileumjaar, beginnen zonder een openingswoord van de voorzitter.

Uw eindredacteur heeft het een en ander bij elkaar gesprokkeld en het is dit keer een 'voorwoord van het bestuur' geworden.

De reden hiervoor is dat, ondanks de bloei van onze vereniging, we het al geruime tijd zonder officiële voorzitter moeten stellen en ook onze penningmeester zoekt na jarenlange trouwe dienst een vervanger/vervangster.

Toch zijn we als vereniging geen ingeslapen club. Dit jaar zijn al veel nieuwe ideeën ontwikkeld en/of hebben we van ons laten horen.

Recentelijk brachten we ons eerste jeugdboek uit. Een jubileumboek waardig. Een boekje over de kleine oorlogsgeschiedenis van Nederland, die zich heeft afgespeeld in onze regio. Helsluis – een verhaal over de Merwederazzia.

Het gezamenlijke thema van de oorlogs- en herinneringscentra is in 2018: Verzet. Het jeugdboek is een passende keuze binnen dit kader. Ook de geslaagde voorjaarslezing in april jl. van Bernard Slaa van BeoBom over de bombardementen op Giessendam en Hardinxveld sloot hier helemaal op aan. De belangstelling hiervoor in de grote zaal van De Parel was dan ook groot.

Ons bestuurslid Adri Kampman gaf in maart een historische rondleiding door ons dorp, een verzoek vanuit een van de kerken. Opnieuw zijn er verzoeken binnengekomen om deze zomer rondleidingen te geven. Een nieuw fenomeen waar we van harte aan meewerken en dat dus niet beperkt schijnt te blijven tot de grote steden.

Een nieuw project waar wij opdracht voor hebben gegeven en waar u allen profijt van gaat ondervinden: we laten een professionele website bouwen. Deze website wordt overzichtelijk en gebruiksvriendelijk en geeft ons de mogelijkheid meer contactmogelijkheden per jaar met u als lid te onderhouden door nieuwsbrieven te versturen.

Onze genealogen pakken ook goed uit. U zult in dit nummer zien wat een tijd zij hebben gestoken in hun onderzoek naar de familie De Leeuw en

hoe mooi zij dat hebben vormgegeven in het midden van dit blad. De prachtige voorouderwaaier die zij al eens gebruikt hebben voor een andere familie in zwart-wit is nu in kleur gezet. Chapeau!

Het jubileumjaar is nog maar halverwege. Nog voldoende tijd voor meer feestelijkheden. U kunt dit lezen in het vervolg onder de kop Activiteiten en Mededelingen.

Nog wat feitelijkheden. Het ledenaantal was bij het 25-jarig bestaan onze vereniging bijna op haar hoogtepunt, er waren toen ruim 900 leden.

Momenteel is dat ledenaantal helaas iets minder, op 1 januari 2018 waren er 849 leden ingeschreven. Dat is na vijftien jaar toch een prachtig, bijna constant ledenaantal te noemen, daar veel verenigingen tobben met leegloop.

Dan de contributie. Deze bedroeg in 2003 € 12,00 per maand, dat is nu € 15,00 per maand, in al die jaren € 3,00 verhoogd. Voor leden beneden de 18 jaar en voor leden boven de 65 jaar bedroeg de contributie vijftien jaar geleden €10,00 en dat is nu € 12,50, slechts € 2,50 verhoogd in vijftien jaar tijd. Deze bedragen, kunnen gezien onze gezonde financiële situatie, voorlopig zo blijven.

Wij besluiten met u en onszelf te feliciteren met deze 40 jaren Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam.

Het bestuur

EILAND IN DE WIEL LIGT WEER TE STRALEN

Een grote klus, het vernieuwen

MEDEDELINGEN EN ACTIVITEITEN

LEZING

Dinsdagmiddag 30 januari 2018 gaf bestuurslid Alie van Lopik een fotopresentatie in De Lange Wei over Oud-Hardinxveld.

HISTORISCHE WANDELING

In april 2018 leidde bestuurslid Adri Kampman een groep mensen door Giessendam en Neder-Hardinxveld en vertelde hen over de historie van ons dorp.

LEDENVERGADERING

Vacant:

de functie van voorzitter en penningmeester

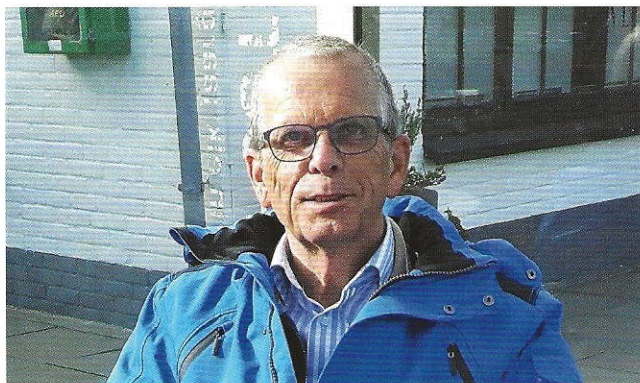
Op 16 april jl. was onze ledenvergadering. Er vond een mutatie plaats in het bestuur.

Peter van Wijngaarden (1948) werd zonder tegenstemmen aangenomen als nieuw bestuurslid.

Wie is Peter van Wijngaarden?

Geboren in 1948 in Giessendam aan de dijk en opgegroeid aan de Boorstraat. In aug.1962 begon ik als volontair bij banketbakkerij Benders in de Peulensstraat. Ik heb daar gewerkt tot aan de sluiting in 1970. Na wat andere werkgevers en opleidingen werkte ik van 1 febr. 1977 tot mijn (iets vervroegde) pensionering in mei 2011 bij het Gemeentearchief Rotterdam als medewerker, later hoofd Bibliotheek. Van 1993 tot jan 2014 was ik actief als diaken, scribe en later preses van de algemene kerkenraad van de Herv. Gemeente Giessendam-Neder-Hardinxveld. Van 2012-2016 was ik voorzitter van logeershuis De Ark. Verder bekleed ik nog een aantal bestuursfuncties o.a. bij Servanda en de Werkgroep Kerk & Vluchteling en werk ik als vrijwilliger bij de Dijkssynagoge. In het bestuur van de Historische Vereniging ben ik nu lid van de redactiecommissie.

Peter van Wijngaarden

Nel Scheijgrond blijft zitting houden in het bestuur nu de vergadertijden gewijzigd zijn.

Adri Kampman heeft te kennen gegeven als bestuurslid te willen aanblijven maar in 2019 niet meer beschikbaar te willen zijn voor de functie van penningmeester. Wij zijn dus op zoek naar een nieuwe kandidaat voor deze functie. Ook voor de functie van voorzitter zijn wij op zoek naar een geschikte kandidaat.

STOOKHUISJE BIJ DE KOPEREN KNOP

Je ziet het gestaag 'groeien'. Langzaam gaat de bouw verder. Het werk moet dan ook door vrijwilligers worden gedaan. Straks is het een echt monumentje.

Stookhuisje mei 2018

REDACTIECOMMISSIE

Dank Jany!

De redactiecommissie kent ook een aantal wijzigingen. Jany Dubbeldam-van de Waal van Dijk heeft jarenlang in de redactiecommissie van het Mededelingenblad een belangrijke plaats ingenomen. Zij dacht mee over de inhoud en corrigeerde samen met de andere redactieleden de teksten. Zij verzorgde lange tijd de fotorubriek 'Wie kent wie?' en zij schreef de recensies van de ons toegezonden historische boeken.

Jany, heel hartelijk dank voor het vele werk dat je voor de vereniging hebt verricht. Veel mensen zullen genoten hebben van je inbreng.

Peter van Wijngaarden is nu toegetreten tot de redactiecommissie. Arnold de Haan is ook redactiecommissielid samen met Willy van de Bree en Janny Teeuw. De laatste heeft nu de taak van Jany Dubbeldam overgenomen en schrijft voortaan de recensies. Alie van Lopik is eindredacteur.

Sanne Roskam

CS DE HOVEN CALVIJN ADOPTEERT PLAQUETTE MERWEDEGIJZELAARS

Leerlingen van Havo-3 en VWO-3 van CS De Hoven Calvijn in Hardinxveld-Giessendam hebben in 2018 de plaquette ter nagedachtenis aan de Merwedegijzelaars, ook in Hardinxveld-Giessendam, geadopteerd.

Onder leiding van docente Lineke de Jong, oud-bestuurslid van onze vereniging, hielden de leerlingen donderdag 17 mei 2018 op het schoolplein van de voormalige School met de Bijbel een herdenking. Ook burgemeester Heijkoop was daarbij aanwezig.

Ter nagedachtenis aan het regiodrama werd in 1985 een plaquette op de oude school geplaatst. Vanaf deze plaats zijn op 16 mei 1944 de Merwedegijzelaars uit ons dorp gedeporteerd.

Mevrouw Lineke de Jong

Burgemeester Dirk Heijkoop

Adopteer een monument

Plaquette

Door leerlingen neergelegde rozen bij het monument

Docent geschiedenis, mevrouw Lineke de Jong, voerde als eerste het woord. Daarna sprak Calvijn-directeur de heer Jeroen Spek de leerlingen toe, o.a. over de duif als symbool voor redding. Een mooi symbool op deze dagen voor Pinksteren. Hij riep de leerlingen op om met behulp van de Geest een duif te zijn voor je medemens.

Enkele leerlingen droegen een passend gedicht voor.

Burgemeester Dirk Heijkoop gaf de leerlingen een compliment voor hun komst. Hij memoreerde dat, na bijna 75 jaar, dit drama nog steeds impact heeft op overlevenden en nabestaanden.

"De plaquette die jullie hebben geadopteerd, hangt hier omdat wij nooit mogen vergeten wat er op dit schoolplein is gebeurd".

Naast leerlingen, directeur en docenten en natuurlijk onze burgemeester Dirk Heijkoop, waren twee dames van Oranje Trouw aanwezig. Ook twee bestuursleden van de Historische Vereniging: Jan van Bennekum en Alie van Lopik. Eerstgenoemde was op woensdag 16 mei jl. ook namens ons bestuur bij de herdenking in Sliedrecht aanwezig.

BRADERIE

Op zaterdag 16 juni a.s. wordt in de Peulenstraat de jaarlijkse Braderie gehouden. Het Historisch Informatie Centrum is de gehele dag open en er staat ook een verkoopkraam voor ons pand.

OPEN MONUMENTENDAG

Dit jaar, op zaterdag 8 september 2018, is het Open Monumentendag. Het thema is dit jaar: In Europa. Met dit thema ligt dit jaar het accent op alles wat ons in dit werelddeel cultureel aan elkaar bindt. Gebouwen die worden opengesteld hebben allerlei vaak verrassende Europese dimensies: internationale architectuurstromingen, vergelijkbare én onderscheidende (bouw)technieken, wederzijdse inspiratie in toegepaste kunsten, uitwisseling van kennis en wetenschap.

Onze najaarslezing in november a.s. sluit hier prachtig op aan.

DAM-ONTBIJT

Op zaterdagmorgen 8 september 2018, houden wij weer een Dam-Ontbijt. Na het succes van vorig jaar willen wij hier een traditie van maken op de ochtend van Open Monumentendag. Alle afspraken liggen nog niet vast, nadere informatie volgt. In ieder geval zal het concept hetzelfde zijn als vorig jaar: € 2,- per persoon, plaats: op De Dam.

Wat gezellig, ontbijten op de Dam!

OUDERENDAG

Donderdagmiddag 4 oktober a.s. geven wij acte de présence op de Informatiemiddag voor Ouderen in de Sporthal aan de Wieling.

NAJAARSLEZING

Onze najaarslezing zal dit jaar plaatsvinden op donderdag 29 november in gebouw De Parel. Tijdens deze lezing over Art Nouveau zal Olga Harmsen (eigenaar van projectbureau Maison l' Art Nouveau te Dordrecht) u meenemen naar de 19de eeuw en uitleggen wat ertoe heeft geleid dat de Art Nouveau zo sensationeel tot bloei kwam en waarom de stroming binnen twintig jaar ook weer net zo snel verdween.

In elke stad of dorp zijn wel kenmerken van Art Nouveau en/of Art Deco te ontdekken. In ons dorp staat een prachtig huis in de stijl van de Art Deco. Het voormalige kantoor van De Hoop aan de Rivierdijk is bijvoorbeeld een gebouw met kenmerken daarvan. Het is gebouwd in de stijl van de Amsterdamse School, maar de Art Deco is in ons land dikwijls in deze stijl geïntegreerd.

Dirk Straus 1900-1925 Art Nouveau

Voormalig kantoor De Hoop

NIEUWE WEBSITE

De nieuwe website is in een vergevorderd stadium. Het team van MM aan de Hakgriend bouwt voor ons een gebruiksvriendelijke website en gaat deze ook up-to-date voor ons houden. Dat laatste is heel belangrijk!

Wij krijgen ook de mogelijkheid om meer contactmomenten met u te onderhouden dan twee keer per jaar een Mededelingenblad. De nieuwe website maakt het mogelijk dat wij u Nieuwsbrieven kunnen versturen.

Wij denken dat de tijd rijp is om 'de lucht in' te gaan. Wij hebben al een 150 e-mailadressen verzameld, maar wij verzoeken u toch om allen, voor zover u in het bezit bent van een e-mailadres, ons dit toe te sturen. Het kan soms verouderd zijn.

BEZOEK DE SIMAV MOLENS

Ooit eens een molen willen bezoeken en zelf zien hoe alles werkt, zowel binnen als buiten? Bezoek dan eens een SIMAV-molen, de deskundige molenaar legt graag de werking van de molen uit.

De volgende SIMAV-molens zijn te bezoeken:

Molen Ter Leede, Leerdam:

- elke zaterdagmiddag

Molen De Hoop, Gorinchem:

- elke zaterdag en zondag

Molen De Liefde, Streefkerk:

- elke 1e zaterdagmiddag

Westermolen, Langerak:

- elke 3e zaterdagmiddag

Korenmolen Jan van Arkel, Arkel:

- elke 4e zaterdagmiddag

Voor meer informatie, zie de website www.simav.nl

Gratis abonnement Nieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven over de molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden?

Simav stuurt u graag alle informatie, zoals het Jaarverslag en de digitale Nieuwsbrief. (driemaal per jaar)

TENTOONSTELLINGEN

Voor de draad ermee!

"Over borduren door de eeuwen heen", is een prachtige tentoonstelling die nog t/m 9 september a.s. in het Gorcums Museum te bezoeken is. Verschillende dorpsgenoten dragen hun steekje bij aan deze tentoonstelling: Marijke Bongers, Cora de Kok en Janny Teeuw. Een vitrine vol bijzondere en zeer oude stop- en merklappen is ter beschikking gesteld door onze secretaresse Willy van de Bree. Deze "merkwaardige" tentoonstelling is uw bezoek waard!

Ook wij, als Historische Vereniging, hebben een kunstwerk in bruikleen gegeven. Het is een stoplap uit 1820 die wij kregen aangeboden van iemand die hem had gevonden in een zak oude kleding die bestemd was voor Roemenië. Zij zag de schoonheid van deze lap en redde hem voor ons dorp. Wie deze lap heeft gemaakt is onbekend, alleen het jaartal staat vermeld. Maar dat hij door iemand in het dorp gemaakt moet zijn en van een oude zolder is gekomen, kan haast niet anders. Wij hebben hem laten inlijsten en hij hangt nu te pronken op deze bijzondere tentoonstelling. Hoe ver je het als stoplap nog eens kan schoppen.

Donald Duck

De Koperen Knop komt met een vrolijke zomertentoonstelling over deze wereldberoemde eend. Van 23 juni t/m 8 september a.s.

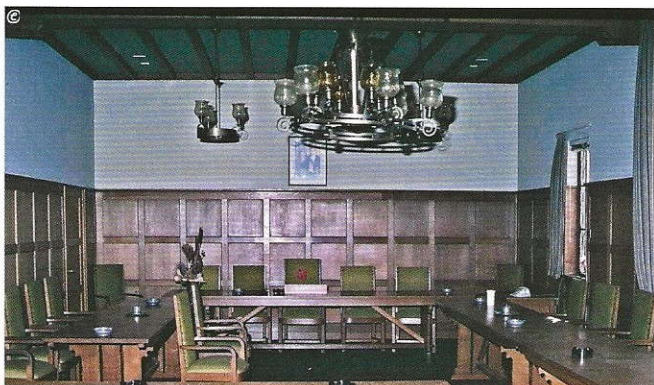
Denkend aan Holland

Van 21 september tot 1 december 2018 staat bij De Koperen Knop het veenweidelandschap van de Alblasserwaard in de belangstelling. Hollandser kan het niet! Het is de start van een meerjarig project.

GRATIS AF TE HALEN: BIJZONDERE KROONLUCHTERS

In het 'oude gemeentehuis' aan de Damstraat heeft een ander bedrijf haar intrek genomen. Zij reorganiseren het pand en verjongen het interieur enigszins, passend bij de leeftijd van het personeel. Nu hebben zij de kroonluchters aan onze vereniging geschonken zodat wij misschien een gegadigde kunnen vinden met historisch gevoel. Het zou namelijk heel jammer zijn als deze lampen waar zoveel geschiedenis aan verbonden is, denk alleen maar aan alle huwelijken die eronder zijn voltrokken, bij de 'schrootboer' zouden belanden. Bijna iedere familie heeft wel een foto in huis waar de lampen op staan afgebeeld.

Wie ziet er iets in? Ook per stuk te verkrijgen. Eén grote kroonluchter en vier kleine. Informatie bij de secretaresse van onze vereniging of op zaterdagmorgen in het HIC.

HERINNERINGEN

Contributie

Nog ongeveer 100 leden hebben de contributie niet betaald.
Een verzoek van de penningmeester om eens te kijken of u al betaald heeft.

Nieuwe website

Stuur a.u.b. uw e-mailadres t.b.v. de Nieuwsbrieven naar: j.de.bruin01@hetnet.nl

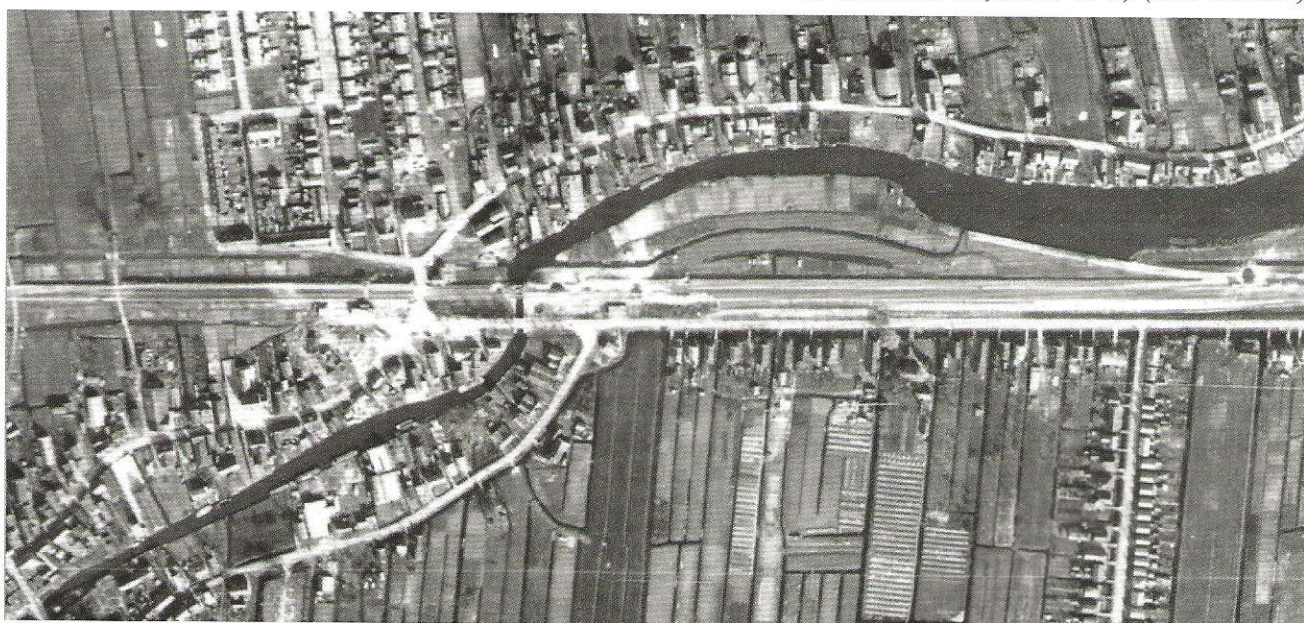
VERSLAG VOORJAARSLEZING EN LEDENVERGADERING

Op 17 april jl. heeft de Vereniging haar algemene ledenvergadering gehouden in gebouw De Parel aan de Talmastraat. Na de pauze komt het huishoudelijke gedeelte aan de orde. De avond begint met een lezing door de heer Bernard Slaa van BeoBom, een bedrijf dat sinds kort gevestigd is in het oude raadhuis aan de Damstraat. De lezing heeft als thema "Bommen langs de Giessen". Zo'n 100 leden en overige belangstellenden geven blijk van hun belangstelling voor dit onderwerp.

Allereerst geeft de heer Slaa uitleg over de werkzaamheden van het bedrijf. Daarna, aan de hand van o.a. nooit eerder vertoonde luchtfoto's, vertelt hij over de bombardementen in Giessendam en Hardinxveld tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ademloos wordt er door het publiek geluisterd. Zoveel jaren na dato blijkt dit onderwerp nog steeds bij velen vragen op te roepen en heel veel nieuwsgierigheid op te wekken.

De heer Slaa wordt op gepaste wijze bedankt voor zijn boeiende lezing.

Station Giessendam (luchtfoto 29 januari 1945) (foto: BeoBom)

De luchtoorlog (foto: BeoBom)

Na de pauze volgt de ledenvergadering die door ca. 35 personen wordt bijgewoond. De notulen worden zonder opmerkingen goedgekeurd, evenals het financieel verslag. De contributie kan voor het komende jaar hetzelfde blijven. De heer Van den Bout memoreert de vele activiteiten die de Vereniging in het afgelopen jaar heeft ontplooid.

Wat de mutaties in het bestuur betreft: de heer De Haan is aftredend maar wordt herkozen. Mevrouw Scheijgrond is op haar besluit van vorig jaar teruggekomen nu de vergadertijden van het bestuur zijn aangepast. Zij heeft haar functie niet neergelegd. Mevrouw Kampman wil tot volgend jaar haar werk als penningmeester voortzetten (2019). Dan hoopt zij dat er een nieuwe penningmeester gevonden is. Zij blijft daarna wel aan als algemeen bestuurslid. De heer Peter van Wijngaarden wordt verwelkomd in het bestuur en zonder tegenkandidaat vanuit de ledenvergadering is hij tot bestuurslid verkozen.

De genealogische werkgroep doet bij monde van de heer Arie Verhoef uitgebreid verslag van haar werkzaamheden.

Tot slot worden plannen voor het lopende jaar meegedeeld. O.a. de activiteiten rond de Open Monumentendag en de jubileumactiviteiten van dit jaar: 40 jaar Historische Vereniging.

Tijdens de rondvraag wordt de vraag gesteld of de correspondentie digitaal kan worden toegezonden. Dit is nog niet algeheel toe te passen omdat de Vereniging veel oudere leden telt die nog geen gebruik maken van de digitale snelweg. Dit jaar gaat er wel een nieuwe website de lucht in waar momenteel druk aan gewerkt wordt en die de mogelijkheid biedt om tussentijds digitaal nieuwsbrieven te verzenden. We gaan door met het verzamelen van zoveel mogelijk e-mailadressen van onze leden.

Tijdens de rondvraag wordt de suggestie gegeven voor een interessante lezing in het najaar. Voor de najaarslezing lopen al contacten. Hierover volgt nadere informatie.

Deze avond mag als een succes worden beschouwd.

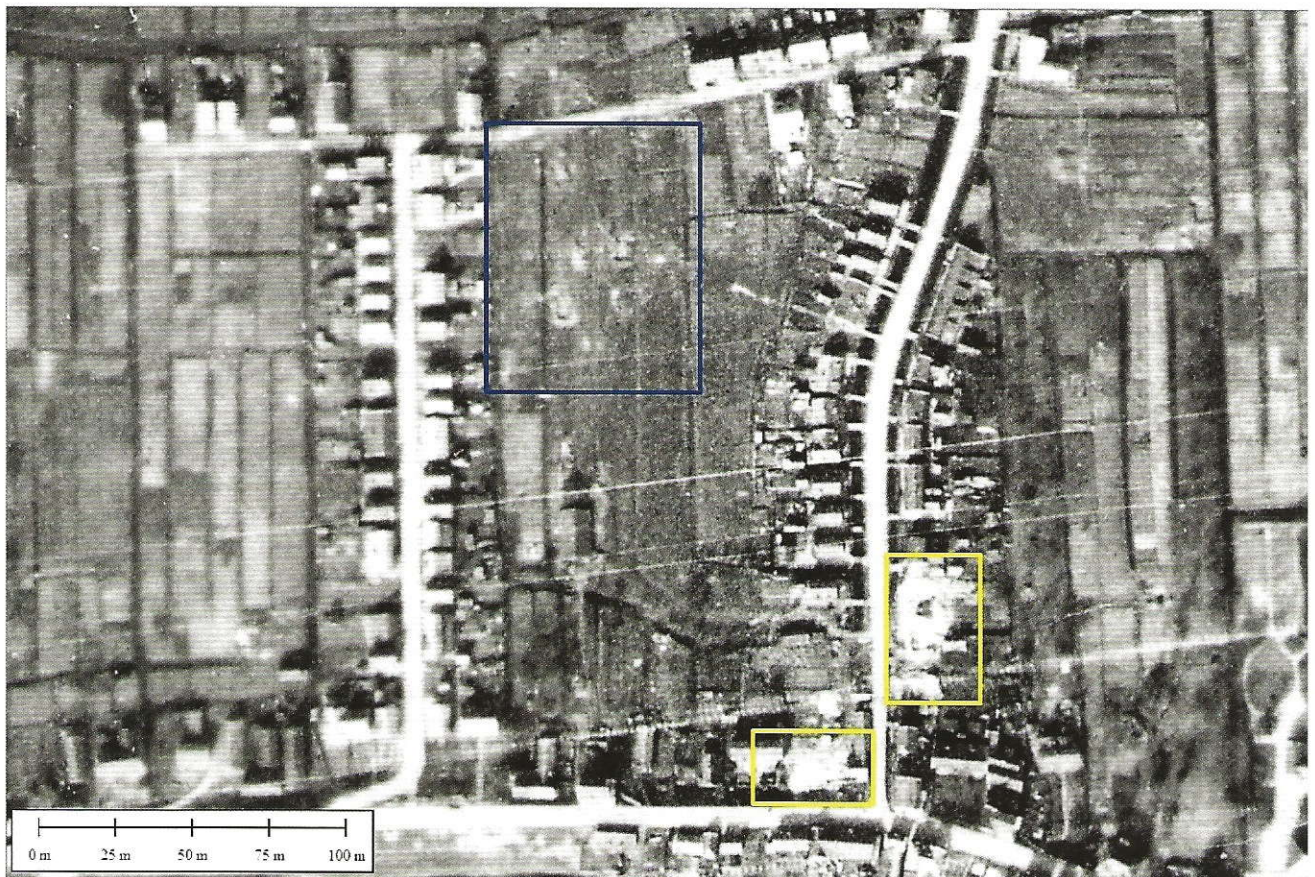
Grote opkomst

drs. Bernard Slaa

Ledenvergadering - Bestuur

Bombardement Buldersteeg (luchtfoto 14 maart 1945) (foto BeoBom)

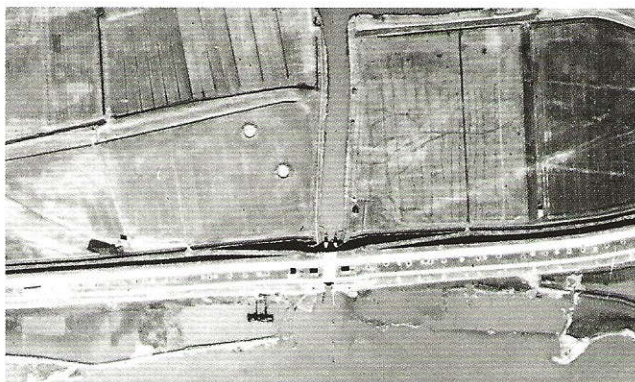
Wat doet BeoBom? (foto BeoBom)

Buldersteeg (foto BeoBom)

Bomkraters boven Peulensluis-Rijksweg 15
(luchtfoto 1945) (foto BeoBom)

Bevrijding

VERSLAG PRESENTATIE VAN HET JEUGDBOEK

Alie van Lopik

'Helsluis – een verhaal over de Merwedegijzelaars'

Het eerste exemplaar van het boekje 'Helsluis – een verhaal over de Merwedegijzelaars' werd woensdagmiddag 11 april 2018 uitgereikt aan oud-Merwedegijzelaar Marius den Breejen uit Sliedrecht. Dat gebeurde tijdens een besloten bijeenkomst in het Historisch Informatie Centrum in Hardinxveld-Giessendam. Veel genodigden waren aanwezig, waaronder burgemeester Dirk Heijkoop, de schrijfster Judith Brinkman en familie, Anja van der Starre (www.merwedegijzelaars.nl), oud-Merwedegijzelaars en familie en bestuursleden van de Historische Verenigingen van Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht. Het boekje is speciaal voor de schooljeugd geschreven door de Gorinchemse Judith Brinkman, een verre nabestaande van één van de omgekomen Hardinxveldse Merwedegijzelaars. Door de website van Anja van der Starre raakte Judith geïnteresseerd in de geschiedenis van de Merwedegijzelaars. Zij kende het verhaal al van horen zeggen, omdat de broer van haar oma ook tot de gijzelaars behoorde en nooit meer teruggekomen is. Na contact gelegd te hebben met

Anja vertelt zij haar dat in haar omgeving nog nooit iemand van de Merwedegijzelaars heeft gehoord. Judith begrijpt dit enerzijds wel, na de oorlog werd er veel gezwegen over al het leed, de mensen konden en wilden er maar liever niet meer over praten. Judith bedenkt dat het toch belangrijk is dat volgende generaties weten wat er gebeurd is en beseffen wat een groot goed vrijheid is. Zij begint met schrijven en als het manuscript klaar is biedt zij het aan wijlen Teun Sluimer aan, in die periode voorzitter van de HV Hardinxveld-Giessendam, om het eens te lezen. Hij is enthousiast en stelt het bestuur van de HV voor het boekje uit te geven voor de Hardinxveldse schooljeugd.

Zo start een lange weg van vergaderen en overleg. Er moet een illustrator worden gezocht, liefst uit eigen gelederen. Jesse Boom, een bekende illustrator die in Hardinxveld-Giessendam woonachtig is, mag proeven maken. Iedereen raakt enthousiast en Jesse gaat de illustraties maken die aangrijpend en opvallend zijn en passend bij het verhaal. (www.boomanimatie.nl)

De heer Den Breejen bekijkt het eerste exemplaar van boekje Helsluis. Den Breejen werd destijds in Hardinxveld opgepakt door de Duitsers toen hij op weg was naar een vriend. (foto Anja van der Starre)

Judith Brinkman en het echtpaar Den Breejen (foto Freke)

*v.l.n.r. de heer Mijnster, Judith Brinkman,
Anja van der Starre en de heer Den Breejen*

*De heer en mevrouw Den Breejen met burgemeester Heijkoop
(foto Freke)*

Geschiedenis

Een jonge landwachter schoot bij de spoorweg-
overgang te Giessendam, zonder aanleiding, de
bakkersknecht Wouter Smit dood, die op weg was
naar huis. Hierop volgde een reactie van het verzet.
Zij schoten twee landwachters dood. Dat liet de
bezetter niet ongestraft.

Op 16 mei 1944 werd een grote vergeldingsrazzia
in de dorpen Hardinxveld, Giessendam, Sliedrecht,
Sleeuwijk en Werkendam gehouden. De razzia
was een reactie op het doodschieten van de twee
landwachters door het verzet in de Zuid-Hollandse
Biesbosch. Bij de razzia werden honderden mannen
in de leeftijd van 18 tot en met 25 jaar opgepakt
en dezelfde dag nog op transport gesteld naar
Kamp Amersfoort. Binnen zes weken werden veel
van deze zogeheten Merwedegijzelaars weer vrij-
gelaten, veelal op voorspraak van de directies van
de scheepswerven waar ze werkzaam waren. De
mannen die dit geluk niet hadden, werden afgevoerd
naar Duitsland, waar ze onder erbarmelijke om-
standigheden in diverse kampen tewerkgesteld
werden. Van deze jonge mannen keerden er 26
niet meer terug.

Het verhaal

Door de ogen van het jonge meisje Anna krijgen
de kinderen een beeld van wat er aan de razzia
vooraf is gegaan. Een verhaal dat uitnodigt na te
denken over 'goed' en 'fout' in oorlogstijd, over
vrijheid en over (de keerzijde) van verzet. Anja
van der Starre, die een speciale website oprichtte
en eerder een boekje in de reeks van de Historische
Vereniging Hardinxveld-Giessendam over dit
onderwerp schreef, is bij de totstandkoming van dit
boekje ook nauw betrokken geweest. Dit verhaal
berust op de werkelijke feiten, maar is geplaatst in
de belevingswereld van een kind.

Presentatie

Het eerste exemplaar werd tijdens de presentatie
door de schrijfster overhandigd aan Marius den
Breejen, die achttien jaar was toen hij in Hardinxveld
werd opgepakt en gevangengenomen. Het tweede
exemplaar werd aangeboden aan Kees Mijnster uit
Sliedrecht, die op negentienjarige leeftijd te Sliedrecht
werd opgepakt tijdens de razzia. Ook Piet Smit
kreeg een exemplaar. Hij is de zoon van Wouter

Smit, de bakkersknecht die op 14 april 1944 bij de spoorwegovergang te Giessendam werd doodgeschoten. Met deze gebeurtenis begon het hele drama waarover dit jeugdboek verhaalt.

Tijdens de presentatie kreeg de heer Mijster uit Sliedrecht de gelegenheid om zijn verhaal van de razzia aan het kleine, besloten gezelschap te vertellen. Het was een ontroerend verhaal van jonge mannen, pubers eigenlijk, die ter vergelding werden opgepakt en waarvan velen nooit meer zijn thuisgekomen.

De Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam en de Historische Vereniging Sliedrecht hebben mogelijk gemaakt dat alle kinderen van de groepen 7 en 8 in Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht het boekje gratis ontvangen. De schrijfster verzorgde ook nog een digitale lesbrief die de docenten gebruiken kunnen en er is een verwerkingwedstrijd voor de leerlingen uitgeschreven. Zij kunnen die inleveren bij het Historisch Informatie Centrum in de Peulenstraat en zo een mooie prijs winnen.

Kosten boek

De leden van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam krijgen het boek ook gratis. Voor overige belangstellenden is het boekje voor € 7,50 te koop in het HIC.

Meer informatie over de Merwedegijzelaars is te vinden op internet en/of de speciale Merwedegijzelaarspagina op Facebook.

v.l.n.r.: wnd. voorzitter Johan van den Bout, Arja van der Starre, Judith Brinkman, Jesse Boom (foto Anja van der Starre)

Presentatie van het boekje in Kamp Amersfoort. Links Judith Brinkman, rechts mevrouw Meershoek, directeur Kamp Amersfoort

VERSLAG PRESENTATIE VAN HET JEUGDBOEK (REACTIES)

Positieve reacties op het boekje Helsluis.

We ontvingen veel positieve reacties op onze nieuwste uitgave. Onder andere van mevrouw **E. den Dikken-Lock** woonachtig in Huizen (Noord-Holland). Haar grootvader was de bekende ouderling Dubbeldam die samen met ds. Van der Poel in de hongerwinter veel Giessendamers van de hongerdood heeft gered.

Wij zijn al jaren, met veel plezier, lid van jullie Historische Vereniging. Onlangs was met het Mededelingenblad het prachtige en boeiende boekje Helsluis meegestuurd. Met genoegen heb ik het gelezen. En... de verrassing kwam bij het lezen van de historische feiten op de laatste bladzijden. Dat vraagt natuurlijk om uitleg. Mijn vader vertelde niet veel over de oorlog. Maar als hij het deed dan ging het altijd over de Duitsers die op een zekere dag overal de huizen afgingen op zoek naar jongemannen. Ook bij hem thuis (de Locke-stoep) kwamen ze en zagen mijn vader zitten, half verscholen achter z'n moeder. Op het bevel: "Mitkommen", reageerde mijn vader niet, hij stond niet op. Eén Duitser overzag het taferel en duidde uiteindelijk zijn collega's, "laat maar zitten", hij vond zo'n moedersjong niet de moeite". Zo werd mijn vader wonderlijk bewaard. Mijn vader vertelde nooit waarom de Duitsers hem mee wilden nemen. En dat lees ik dus na zoveel jaren in dit boekje. U begrijpt dat het verhaal voor mij nu compleet is geworden. Dit boekje is voor mij hierdoor wel heel bijzonder.

Mijn oudste kleinkinderen hebben het boekje ook gelezen. Bijgaand leest u wat zij er van vinden.

Petra den Dikken, 12 jaar.

Ik heb het boek Helsluis gelezen. Ik vind het een heel leuk en spannend boek. Ik vind dat je heel makkelijk in het verhaal komt. Er komen een aantal Duitse zinnen in voor, maar die zijn niet moeilijk te begrijpen.

Mirjam den Dikken, 10 jaar.

Ik vind Helsluis een spannend boek. De woorden zijn makkelijk en de Duitse zinnen ook. Soms dacht ik: "Wat betekent dat?" Maar als je drie van de vier woorden begrijpt, begrijp je het laatste ook. Het boek is aantrekkelijk. Het is ook best vaak gebeurd, zo'n razzia. Hier leer je ook dat niet alle Duitsers slecht waren. Ik vind het een aanrader.

Van Anne Marie Hoekstra ontvingen we een positieve reactie

Beste mensen van de HV,

Hartelijk dank voor het mooie boek over de Merwederazzia. Het is een boeiend verhaal geworden met sprekende illustraties. Erg goed dat jullie dit deel van de geschiedenis van ons dorp op deze manier invoelbaar hebben gemaakt voor kinderen. Ook een compliment voor de auteur en illustrator.

Kennis van de geschiedenis is verrijkend en geeft ons een beter inzicht in het heden. Veel succes met jullie werk voor de HV.

Met vriendelijke groet,

Anne Marie Hoekstra

Anne Marie Hoekstra

Prof. dr. Kim Putters noemde het boekje op vrijdagochtend 4 mei jl. in het Radioprogramma Spraakmakers bij NPO 1.

Kamp Amersfoortlezing 2018

19 april 2018

Kim Putters

Directeur Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)

De vroege ochtend van 16 mei 1944. Toen ik zag dat het op straat ineens wemelde van de Duitse militairen bedacht ik me geen moment en besloot ik een vriend van mij te gaan waarschuwen. Deze vriend, Koos Fluit uit Velp, die bij scheepswerf de Merwede werkte, zat ondergedoken om zo aan de Arbeitseinsatz in Duitsland te ontkomen. Helaas voor mij kwam ik niet ver, ik werd meteen in mijn kraag gevat en onder begeleiding naar de School met de Bijbel gebracht. Ik was niet de enige, onderweg kwamen er steeds meer jongens bij, die her en der van de straat geplukt werden. Op het schoolplein waar we verzameld werden stonden overvalwagens klaar, die ons naar Kamp Amersfoort brachten.

Deze woorden kwamen van Merwedegijzelaar Marius den Breejen, geboren op 23 april 1926 in Hardinxveld. Ik ben 28 jaar na de oorlog geboren, maar dit gebeurde in mijn dorp. De familienamen worden door mijn vrienden gedragen. Hun familiegeschiedenissen zijn vermengd geraakt met de mijne.

De Merwedegijzelaars waren een groep van honderden jonge mannen die op 16 mei 1944 in dorpen aan beide zijden van de rivier de Merwede bij een razzia werden opgepakt en door de bezetter zijn weggevoerd. Het was een vergeldingsactie voor een aanslag van het ondergrondse verzet op een groep Landwachters in de nacht van 9 op 10 mei 1944. De jonge mannen waren voor het overgrote deel afkomstig uit Sliedrecht, Giessendam, Hardinxveld, Sleeuwijk, Werkendam en de Biesbosch. Ze werden verzameld in Sliedrecht bij de Hervormde Kerk en in Neder-Hardinxveld op het schoolplein van de School met de Bijbel, nabij de boogbrug. Het zijn plekken waar ik al mijn hele leven langs loop, vaak in alle haast. Het is de plek waar ik in vrijheid woon en ben opgegroeid. Sinds ik de door Anja van der Starre minutieus bijeengebrachte herinneringen aan de Merwedegijzelaars lees, hebben deze plekken voorgoed een andere betekenis. Sinds ik ze lees, is Kamp Amersfoort dichtbij gekomen.

Kim Putters (1973) sprak dit jaar op de jaarlijkse herdenking van Kamp Amersfoort. Putters is directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau, daarnaast is hij bijzonder hoogleraar aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Hij is geboren en getogen in Hardinxveld-Giessendam, waar hij nog steeds woont.

De eerste groep gijzelaars werd in de vooravond vanaf de verzamelplek in vrachtwagens geladen. De tweede groep ging om 21.00 uur op weg en kwam 's nachts om half één aan in Kamp Amersfoort. In het kamp behielden de Merwedegijzelaars, in tegenstelling tot de andere gevangenen, nog wel hun kleding en hun haren. Vanaf 9 juni moesten ze echter ook met de andere gevangenen op appel verschijnen.

Richting de zomer werden 263 Merwedegijzelaars weer in vrijheid gesteld. Dat waren voornamelijk werknemers van bedrijven die voor de Duitse bezetter belangrijk waren, zoals scheepswerven en andere metaalverwerkende bedrijven.

De overgebleven gijzelaars werden geselecteerd voor transport naar Duitsland. Dat transport vond plaats in de nacht van 6 op 7 juli 1944. Van de 650 gevangenen die op dit transport gingen, zijn er tot en met mei 1945 circa 100 overleden ten gevolge van ziektes waaronder tuberculose en tyfus, ondervoeding, mishandeling en bombardementen. Dat zijn de officieel geregistreerde overledenen, het werkelijke aantal ligt waarschijnlijk hoger. We weten veel, maar ook nog steeds zoveel dus niet. Van de Merwedegijzelaars zijn er in elk geval meer dan 25 in Duitsland overleden.

Het verhaal van de Merwedegijzelaars is maar één verhaal over wat er hier op deze plek allemaal is gebeurd. Nog steeds laat Kamp Amersfoort bij u en bij de latere generaties diepe sporen na. Door geweld, onrechtvaardige behandeling, discriminatie, onderdrukking en moord. Het was soms een dunne lijn tussen wie je wel en niet kon vertrouwen, tegen wie je wel en niet in opstand kwam, tussen wie goed en fout was. Eenmaal in het kamp kon dat dicht bij elkaar liggen, dat lees ik in verhalen van overlevenden. Zo kon je samen het kamp ingaan, maar moesten sommigen toch toezicht houden over andere gevangen en kregen zij in ruil daarvoor wat eten of een betere behandeling. Niet iedereen was of gedroeg zich even gelijk binnen het kamp. Ik sta hier nu oog in oog met overlevenden die ik er nog vragen over stellen kan. Stellen we elkaar nog vragen? Willen we nog weten wat er gebeurde, hoe we het jaren later ervaren, maar ook over wat er vandaag de dag om ons heen gebeurt?

In veel families, bedrijven en gemeenschappen zijn de verhalen over de oorlog nog zichtbaar en voelbaar. Achter oorlogsmonumenten, schilderijen, muziekstukken en musea, maar ook achter ogenschijnlijk kleine voorwerpen, zoals nikkelgeldmunten en papieren voedselbonnen, schuilen grote verhalen. Als je hier rondloopt komen die verhalen indringend binnen. Ik vond het moeilijk om naar de laarzen van de kampcommandant te kijken. Het zijn niet zomaar laarzen, ze staan voor een verhaal van verdrukking en onderdrukking.

Als we om ons heen kijken op deze plek zijn zo bij elke stap vele luikjes te openen waarachter verhalen schuilgaan over geweld, terreur en onrecht. Maar

ook van broederschap en moed. De verhalen worden zoveel jaren later al snel flarden, terwijl ze ons steeds weer een indringende opdracht meegeven om te willen blijven zien hoe onze samenleving er vandaag voor staat en waar onrechtvaardigheid en extremisme opduiken. Daarom moeten we blijven vragen: wat was dat, en waarom?

Stellen we elkaar die vraag, aan onze politici, aan ondernemers en bestuurders, maar ook aan de media? Leven we langs elkaar of zijn we echt in dialoog? Vertrouwen we elkaar nog in een wereld van nepnieuws en fact free politics? Waar ik mij druk om maak is: doen de feiten er nog toe?

In onze naoorlogse samenleving zijn de democratische rechtsstaat en de verzorgingsstaat uitgebouwd en versterkt, om het leven in vrijheid en welvaart voor iedereen zeker te stellen. Ook om onrecht en extremisme, zoals hier in Kamp Amersfoort, uit te bannen.

Velen van u bouwden aan een samenlevingsmodel waarin we met afspraken over hoe de overheid met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties om horen te gaan. Hoe we rechten en plichten tegenover elkaar hebben. Ondanks dat er na de oorlog gescheiden werelden waren tussen bijvoorbeeld katholieken en protestanten, leidde dit tot een vreedzame samenleving met veel vrijheden, welvaart en kwaliteit van leven voor iedereen.

Daar kwam de Europese samenwerking bij die naast economische voorspoed vrede op het Europese vasteland bracht. Voor heel lange tijd. In 2020 vierten wij dat we 75 jaar lang in vrijheid leven en met Europese landen samenwerken.

Maar de vraag komt ook indringender voorbij of ons naoorlogse samenlevingsmodel nog afdoende werkt. De snelle ontkerkelijking van Nederland, maar ook de individualisering, leidden tot een afnemende betekenis en afbouw van die verzuilde instituties. Daar kwamen ontwikkelingen als de vergrijzing en verschillende economische crises bovenop die de houdbaarheid van zorg en zekerheid onder druk zetten. Het onbehagen is weer toegenomen. Niet in de laatste plaats over de Europese Unie als logge bureaucratie die niet in staat is overal de veiligheid te garanderen.

Alhoewel we in Nederland nooit een hogere kwaliteit van leven hebben gekend dan nu zijn er hardnekkige verschillen tussen groepen, bijvoorbeeld in levensverwachting en bestaanszekerheid tussen hoog- en laagopgeleiden, maar ook tussen mensen met en zonder een migratieachtergrond. Ook in de ervaren politieke invloed lopen de verschillen uiteen. Laagopgeleiden ervaren minder invloed op de nationale en Europese politiek, migranten voelen zich minder vertegenwoordigd en jongeren vertrouwen de politiek en media minder. Daar komen voorvallen van discriminatie bij, soms op etnische achtergrond, leeftijd of geaardheid, die via nieuwe media heel snel gedeeld en zichtbaar worden. Dat alles voedt deze gevoelens van onzekerheid, angst en onbehagen.

Die onzekerheid heeft ook te maken met ontwikkelingen die van buiten onze landsgrenzen komen. Opnieuw zijn vele miljoenen mensen op de vlucht voor oorlog en terreur. Dat gebeurt buiten onze landsgrenzen, maar raakt ook ons bij de opvang van vluchtelingen. Je ziet aan de ene kant heftig maatschappelijk verzet tegen die opvang van vluchtelingen, maar anderzijds ook veel initiatieven om mensen op te vangen.

We zijn de geschiedenis schatplichtig. Daarom moeten we leren over de betekenis van schuring tussen culturen, religies en gewoonten. Proberen om extremisme en radicalisering te voorkomen. De angst voor het vreemde niet het maatschappelijk onbehagen te laten voeden.

Maar worden de verschillen nog overbrugd? Heeft Europa nog een antwoord? Tel je in ons land met smalle meerderheidskabinetten nog wel mee, ook als de politieke meerderheid jouw belang minder belangrijk vindt? In een democratische rechtsstaat telt niet alleen de helft plus 1, maar juist ook de weging van belangen van minderheden. In de politiek van vandaag lijkt echter het behalen van 76 zetels in de Tweede Kamer het hoogste goed. Politici lijken daarbij eerder het belang na te jagen van een enkele groep in de samenleving dan zichtbaar te streven naar een algemeen belang. Dat draagt een groot risico in zich. Het gaat namelijk niet alleen om wat een meerderheid wenst, maar ook om hoe die meerderheid met de belangen van de minderheid omgaat. Dat heet democratische rechtsstaat.

De tweede wereldoorlog stelt ons in staat de vraag scherp te blijven stellen of het nog lukt om elkaar over bevolkingsgroepen heen te begrijpen en vertrouwen. We moeten vragen stellen, ook als het ongemakkelijk voelt.

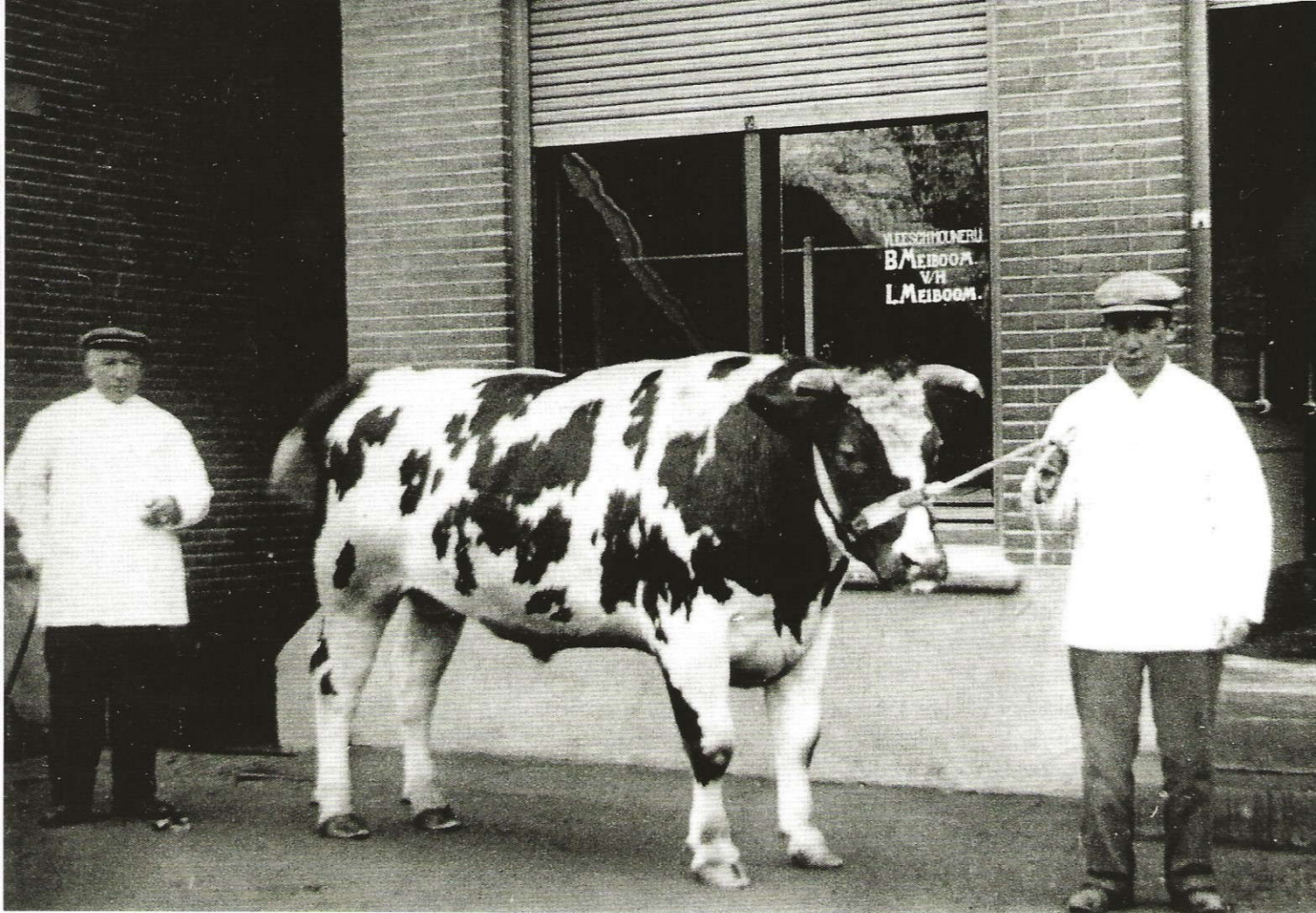
In dit jaar van het verzet is het goed om naast de strijd voor het goede dan ook de keerzijde onder ogen te zien en te bevragen. De gevolgen van de verzetsdaad langs de Merwede in mei 1944 waren desastreus voor honderden jongens en mannen. De onbedoelde keerzijde van het verzet. Hoe hebben die mannen en jongens dat beleefd? En hun familie en vrienden? Juist nu is het stellen van die vraag relevant, om de hand te kunnen reiken naar mensen die geleden hebben. Misschien dat nu de tijd daar ook meer klaar voor is.

Het gevangeneliied dat Merwedegijzelaar Adriaan Bernhart in dit Kamp op een heel klein velletje papier schreef en dat door gevangenen werd gezongen leert mij de vragen te stellen, over onbehagen en onrecht, over wat moedig is en groots verzet. Over vrijheid en gevangenschap. Over wat er in de nacht van 10 op 11 mei 1944 in de Alblasserwaard gebeurde. Over goed en 'fout' verleden.

*Vele gedachten, ja, zijn bij vrouw en kindren
En menig traantje stroomt er 's nachts dan langs
de wang
En die gedachten, die blijven ons hindren
Want voor het welzijn van hen allen zijn wij bang
O, lieve God, laat ons toch niet versmachten
Hebt u wat meelij met ons lieve Heer
Laat u ons toch niet langer meer wachten
Schenk ons de vrijheid en ons huislijk leven weer.*

De luiken van Kamp Amersfoort moeten we blijven openen. Om onszelf te blijven begrijpen. Om elkaar die vragen te kunnen blijven stellen.

Dank u wel.

1936 Slager Meiboom met David + Paasos

DE LIJDENSWEG VAN DE HARDINXVELDSE FAMILIE MEIBOOM

Anne Marie Hoekstra

HARDINXVELD-GIESSENDAM – Barend, Lea en hun zoon David Meiboom waren een gewoon Hardinxvelds gezin. In de ogen van nazi-Duitsland begingen zij echter een misdaad waarop de doodstraf moest volgen: ze waren joods. In 2019 worden er drie gedenkstenen geplaatst bij het huis dat de familie tot in de oorlog bewoonde.

Barend en Lea werden in mei 1943 vermoord in Sobibor. Zij waren toen zeventig jaar. David werd in mei 1944 op dertigjarige leeftijd omgebracht in Auschwitz. Wie waren deze mensen en hoe zag hun leven eruit voordat zij omkwamen?

Het is niet eenvoudig om iets over hen te weten te komen, omdat bijna de hele familie werd vermoord. Bijna. Barends broer Levie en zijn vrouw Saartje van Straten kregen een dochter die de oorlog overleefde: Alida Meiboom. Ze trouwde met Max Seijffers, voorganger in de Gorinchemse synagoge. Ook Max overleefde. De trauma's van Alida en Max waren echter zo groot, dat zij met hun drie kinderen nauwelijks over hun omgekomen familie hebben gesproken.

Slagerij

Bekend is dat Barend op 28 april 1873 in Hardinxveld is geboren. Hij trouwt op 9 november 1910 in Rotterdam met Lea van Blankenstein. Aan de Rivierdijk in de kern van Boven-Hardinxveld heeft Barend samen met zijn broer Levie een slagerswinkel. Het adres is: A411 (tegenwoordig De Buurt 24). Achter de winkel hebben ze hun eigen slachtplaats. Barend en Lea wonen boven de winkel. Het pand staat buitendijks: als de rivier hoog staat, komen de slachtplaats en het onderhuis in het water te staan. Op 7 september 1913 krijgen Barend en Lea een zoon: David. Ze zijn geen jonge ouders: allebei zijn ze eerder dat jaar veertig geworden. Zodra David groot genoeg is, krijgt hij van zijn vader en oom Levie onderricht in het slagersvak. Al jong brengt David bestellingen

Helemaal rechts David Meiboom in vensterbank

naar klanten. Als Levie in 1932 overlijdt, is de slagerszoon een volleerd vakman geworden. Samen met zijn vader zet hij de zaak voort.

Het is voor de familie niet gemakkelijk om aan de religieuze verplichtingen te voldoen. De dichtstbijzijnde synagoge staat in Sliedrecht. In Davids kinderjaren slinkt de Sliedrechtse gemeente echter flink. Veel joodse gezinnen vertrekken naar grotere plaatsen. Rond 1913, het jaar van Davids geboorte, zijn er nog maar vijf kinderen in de gemeente. In 1920 kan er geen minjan meer worden gemaakt. Minjan is het minimumaantal van tien mannen, nodig om een dienst te mogen houden. De sjoel-diensten vervallen. Boven-Hardinxveldse joden moeten naar de synagoge in de Gorinchemse Kwekelstraat. Voor de familie Meiboom is dat ongeveer anderhalf uur lopen, een kwartier langer dan naar het gebedshuis in Sliedrecht.

Voetballen

Er zijn bijna geen Hardinxvelders meer in leven die

zich de Meibomen herinneren. Jakob Coenraads (juli 1927) is een van de weinigen. Wat hij zich herinnert is niet veel. Hij was vijftien toen het gezin werd weggevoerd. "Ik weet nog dat David voetbalde met andere jongens uit het dorp", vertelt hij in februari 2018. "En hij bracht bestellingen rond voor zijn vader. Of ze op de sabbat de synagoge bezochten? Dat weet ik niet. Wel herinner ik me dat het aardige mensen waren."

In mei 1940 verandert het leven van Barend, Lea en David drastisch. De Duitsers bezetten ons land. Vanuit Duitsland komen dramatische verhalen over antisemitisme. Aanvankelijk wordt daaraan door veel joden in de Alblasserwaard weinig geloof gehecht. Opticien Nort uit Gorinchem vormt een uitzondering. In de nacht van 15 op 16 mei 1940 berooft hij zichzelf, zijn vrouw en drie kinderen van het leven. Nort heeft in de maanden voorafgaand aan de Nederlandse capitulatie logees uit Duitsland en Polen over de vloer gehad. Joden op doorreis naar Amerika. Zij vertellen vreselijke verhalen over

2de van links Barend Meiboom, links collega Van Wijnen uit Beneden-Hardinxveld

de situatie aan de andere kant van de grens. Ook de schoonzoon van Levie Meiboom, Max Seijffers, neemt de verhalen serieus. Hij gaat op weg naar Israël, maar komt niet verder dan Dinant in België.

Opsporingsverzoek

In het najaar van 1940 moeten joodse ondernemingen geregistreerd worden. In januari 1941 volgt de registratie van alle personen die geheel of gedeeltelijk joods zijn. De Duitsers gooien een vangnet over hun slachtoffers en trekken dat steeds verder naar zich toe. Een toenemend aantal plekken wordt verboden voor joden. Vanaf de zomer van 1941 mogen ze niet meer zwemmen in zee, rivieren of zwembaden. In de maanden daarna verschijnen er op steeds meer plekken bordjes 'Geen toegang voor joden', zoals bij bibliotheken, winkels en bioscopen. Ze mogen zelfs niet meer vissen, fietsen, sporten of op bezoek bij niet-joden. Vanaf dan leeft elke jood als een gewond hert, ingesloten door roofdieren die hun prooi steeds verder afzonderen van de kudde.

In mei 1942 wordt het dragen van een Jodenster verplicht. Dat jaar begint ook de evacuatie van joden in Nederland. In augustus 1942 worden in Gorinchem de eerste joden opgepakt. David Meiboom raakt erg in de put. Op 10 augustus 1942 verlaat hij in depressieve stemming het huis

aan de dijk. Hij is dagenlang onvindbaar. Op 20 augustus laat de burgemeester van Hardinxveld een opsporingsverzoek plaatsen in het Algemeen Politieblad. De tekst luidt: 'Daar de vermiste zwaar moedig was, wordt een ongeluk niet uitgesloten geacht. Meiboom was gekleed met donkerbruine broek, donkerblauwen pullover, zwarte kousen en interlock ondergoed'.

Onderduiken

Dauids nicht Alida Seijffers-Meiboom en haar man Max besluiten onder te duiken. Op 16 oktober 1942 schrijft Max vanuit Gorinchem aan opperrabbijn Davids in Rotterdam: 'Even een kort, maar droevig verslagje. U hebt een en ander zeker al vernomen. Zes gezinnen, in totaal negentien personen zijn hier Woensdag jl. op transport naar Amsterdam (Schouwburg) gesteld.'

Eind 1942 of begin 1943 brengen Barend en Lea hun spullen onder bij burens, voordat ze per taxi naar Rotterdam vertrekken om zich daar bij de Duitsers te melden. Ger Bohré uit Giessenburg groeide op in het postkantoor schuin tegenover de familie Meiboom. Hij vertelt: "Barend en Lea gaven bij mijn ouders een stoeltje in bewaring. Buurtgenoten aan de dijk bewaarden ook spullen voor hen. Enkele burens kregen schoenen; linkerschoenen gingen naar

het ene adres, rechterschoenen naar een ander.” Het ondergronds verzet vindt voor David een onderduikadres aan de Sluisweg in Hardinxveld, bij de familie Van de Waal van Dijk. In december 1943 ziet hij Duitsers in de buurt van zijn onderduikadres en concludeert dat ze hem zoeken. In paniek vlucht hij het land in. De Duitsers krijgen argwaan, gaan hem achterna en pakken hem op.

Vermoord

Barend en Lea komen eerst in kamp Vught terecht. Het archief van Westerbork vermeldt: ‘Vanuit kamp Vught op 9 mei 1943 in Westerbork (barak 58); Op 11 mei 1943 van Westerbork naar Sobibor.’ Op 14 mei 1943, als David zich nog op zijn onderduikadres bevindt, worden Barend en Lea omgebracht in Sobibor. Zij zijn dan allebei zeventig jaar. Het archief van kamp Westerbork vermeldt over David: ‘Is op 27 december 1943 in Hardinxveld in de onderduik gepakt en door de Sicherheitsdienst (SD) naar Rotterdam gebracht. In Westerbork op 8 januari 1944 (barak 69); Deportatie naar Auschwitz op 25 januari 1944.’ David wordt op 31 mei 1944 in Auschwitz vermoord. Hij is dan dertig jaar.

De winkel met het woonhuis en slachterij in Boven-Hardinxveld worden na het vertrek van de familie Meiboom door de politie verzegeld. In 1946 begint Janus van Mill samen met zijn vrouw Jozina van Noordenne een nieuwe slagerij op het adres. Het echtpaar houdt op 21 maart 1946 een feestelijke heropening. Iedere tiende koper ontvangt iets extra's, vermeldt een advertentie. De nieuwe slager belooft ‘dezelfde kwaliteit en nette bediening’ als voorheen.

Trauma's

De lijdensweg van de familie Meiboom is na de oorlog niet afgelopen. Alida, Max en hun oudste zoon Louis houden trauma's over aan hun onderduikperiode. Louis leeft nog en lijdt nog steeds onder zijn herinneringen.

Gelukkig is dit niet het laatste dat we over de familie kunnen zeggen. De twee jongste kinderen van Alida en Max, geboren na de oorlog, kregen kinderen en kleinkinderen. Een deel van de familie woont in Israël. Niet voor niets gaven Alida en Max hun jongste kind de naam Tikva, wat ‘hoop’ betekent. Een betere naam hadden ze niet kunnen

kiezen. Het joodse volk kreeg een eigen land. Een land waar klein- en achterkleinkinderen van de Hardinxveldse Alida Meiboom dansen op hun eigen Israëlsche volkslied Hatikva: de hoop.

In 2019 zal de Duitse kunstenaar Gunter Demnig voor de voormalige slagerij van de familie Meiboom drie ‘Stolpersteine’ (struikelstenen) plaatsen, voor elk gezinslid één. Op de stenen komen de namen van Barend, Lea en David te staan, met hun geboorte- en sterfdata. Ze zullen voorbijgangers herinneren aan het drama dat zich in de oorlog ook in Hardinxveld heeft afgespeeld. Het is goed om te weten dat het naziregime er niet in is geslaagd de familie Meiboom uit te roeien.

© Anne Marie Hoekstra

Bronnen:

- Nieuw Israëlitisch Weekblad, mei 1990
- www.joodsmonument.nl
- A. Korpel, ‘Het drama der Joden’, in: De Waard in oorlogstijd 1
- ‘Joods leven aan de Merwede’, historicus Bart Wallet op dijksynagoge.nl
- ‘Hardinxveld-Giessendam in grootmoeders tijd’, L.J. Leeuwis en F.G. de Ruiter, 1967.
- www.geni.com
- www.genealogieonline.nl
- Ger Bohré, vroegere overbuurjongen van de familie Meiboom
- Gert van Engelen, journalist uit Dordrecht

Oproep:

Zijn er mensen die over informatie beschikken over de familie Meiboom die nog niet in bijgaand artikel is verwerkt? Ik hoor het graag! Belangrijke vragen die ik heb: Zijn er nazaten in leven van Karel Van de Waal van Dijk bij wie David was ondergedoken? En wie was onderwijzeres ‘tante Rie’ die Alida Seijffers-Meiboom en haar zoontje Louis verborg?

Reacties zijn welkom via:
am.hoekstra@gmail.com

GENEALOGIE

Arie Verhoef, Bas Huisman, Jan Dubbelman en Wim van den Heerik

HET GESLACHT DE LEEUWERK.

Het geslacht De Leeuwerk is al eeuwenlang gevestigd in de Alblasserwaard in de buurt van Hardinxveld-Giessendam. De oudste vinden wij in 1664 in Giessen-Nieuwkerk, genaamd Gijsbert Huijbertsz de Leeuwerk. Hij was getrouwd met Grietje Gorisdr. Beiden werden respectievelijk in 1718 en 1716 begraven in Hardinxveld.

Het gezin van een verre nazaat, Jan Arie de Leeuwerk, emigreerde aan boord van het ss "Rijndam" van de Holland Amerika Lijn, op 27 september 1921 naar de Verenigde Staten van Amerika (USA). Op 7 oktober 1921 meerde de "Rijndam" af te Ellis Island, voorpoort van vele Europese emigranten naar de USA. Het gezin vestigde zich in Hoboken en later in Rutherford, New Jersey, in de omgeving van New York. Jan Arie was sedert 1916 getrouwd met Maria Bouw uit Harselaar, een buurtschap tussen Barneveld en Voorthuizen. Maria's moeder, Wilhelmina Klaarenbeek, wier man Jan Bouw in mei 1921 was overleden, trok met het gezin mee naar de USA. Jan Arie zelf deed dienst als hutbediende en later als hofmeestersbediende bij dezelfde Holland Amerika Lijn.

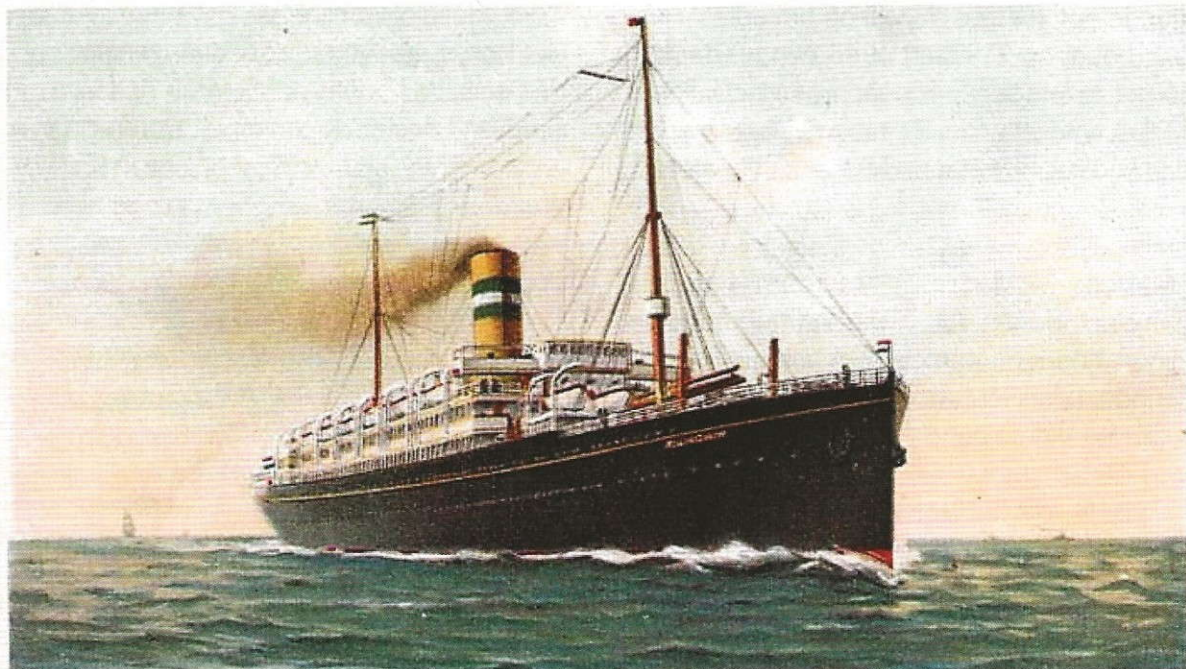
Na zijn emigratie werkte hij aanvankelijk als kelner in een hotel in New York City. Gedurende de crisisjaren was hij schilder en tenslotte werkte hij als onderhouds-schilder bij een Bank op Wall Street. Het echtpaar had twee kinderen die al voor de emigratie waren geboren in Nederland, t.w. Gerrit Wouter en Wilhelmina. Gerrit Wouter trouwde op 21 juni 1946 in Kalamazoo, Michigan, met Jeanette van der Veen die in 1921 in die plaats was geboren. Wilhelmina trouwde op 9 augustus 1947 met Vincent James Lamagna. Zij overleed op 3 juli 1975. Van Gerrit Wouter is hierna zijn kwartierstaat opgenomen. Gerrit Wouter en Jeanette kregen vier kinderen waaronder Alan Jay de Leeuwerk, die geboren werd op 19 juli 1954 in Passaic, New Jersey. Alan Jay trad op zijn beurt op 24 juni 1977 in het huwelijk met Margaret Alice Zuidema, geboren op 16 september 1955 in Paterson, Passaic, New Jersey.

Jaren geleden begon Alan met het in kaart brengen van het geslacht De Leeuwerk. Hij had via een ver familielid al eens contact met onze vereniging. De laatste jaren spitste hij zijn onderzoek meer toe op de details.

De Rijndam 3

HOLLAND - AMERICA LINE.

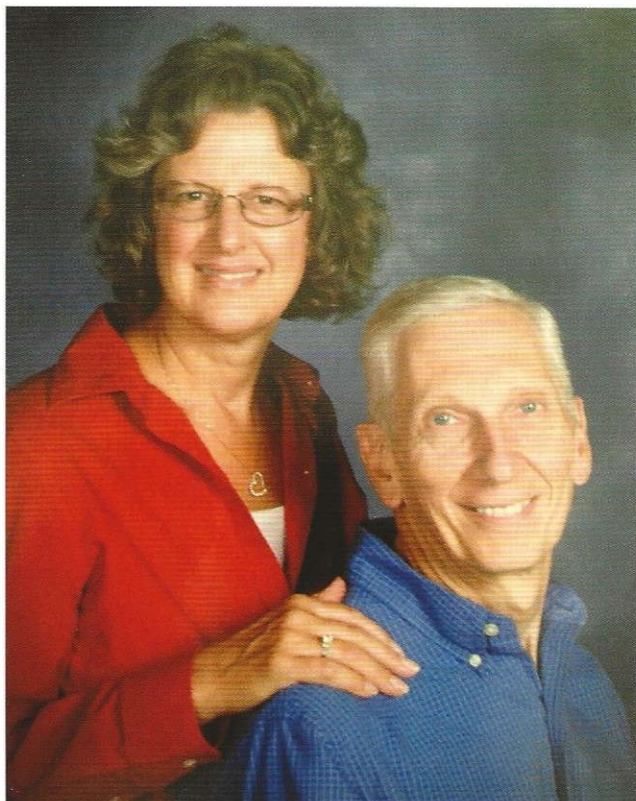
ROTTERDAM - NEW YORK.

T.S.S. RIJNDAM. 12527 Tons Register - 22070 Tons Displacement.

Hij vond toen o.a. dat zijn overgrootvader Gerrit Wouter de Leeuwerk, op de jonge leeftijd van 38 jaar overleed op 23 april 1900 in Rozenburg. Hij werkte daar als sluiswachtersknecht. Alan veronderstelde dat er een ongeluk of iets dergelijks was gebeurd en wilde graag de oorzaak van het overlijden achterhalen. Hij klopte daarom (wederom) aan bij onze vereniging. In eerste instantie verwezen wij hem naar de Historische Vereniging Rozenburg. Wellicht zou daar in de plaatselijke pers wat te vinden zijn. Omdat hij bij die vereniging bot ving schoten wij hem te hulp en namen contact op met het Regionaal archief Voorne/Putten. Het duurde enige tijd voordat wij van dit archief vernamen dat de gegevens van de Burgerlijke Stand van Rozenburg net een jaar daarvoor waren overgedragen aan het Stadsarchief Rotterdam. Één van de archiefmedewerkers aldaar dook in de archieven en vond zowaar over het jaar 1900 een lijst met overledenen in Rozenburg met daarachter in twee kolommen de oorzaak van overlijden. In het geval van Gerrit Wouter de Leeuwerk bleek het te gaan om een hersenbloeding, die nog dezelfde dag leidde tot een verlamming van de hersenen waaraan hij overleed.

Alan de Leeuwerk en Margaret Alice Zuidema

Inmiddels hadden wij goede contacten opgebouwd met Alan de Leeuwerk en vroegen wij hem of hij bereid was mede te werken aan een kwartierstaat van zijn voorgeslacht, mede omdat het geslacht De Leeuwerk al sinds jaar en dag geworteld is in, of in de omgeving van Hardinxveld-Giessendam.

Hij stuurde ons nog wat bijzonderheden en wat foto's uit de oude doos hetgeen ons voldoende materiaal opleverde om een kwartierstaat van zijn vader te construeren. Deze vindt u na dit artikel in het blad. De kwartierstaat beslaat zoals gewoonlijk 6 generaties. De lijn voortzettende kunnen hier voor Gerrit Wouter de Leeuwerk nog aan worden toegevoegd:

Generatie 7

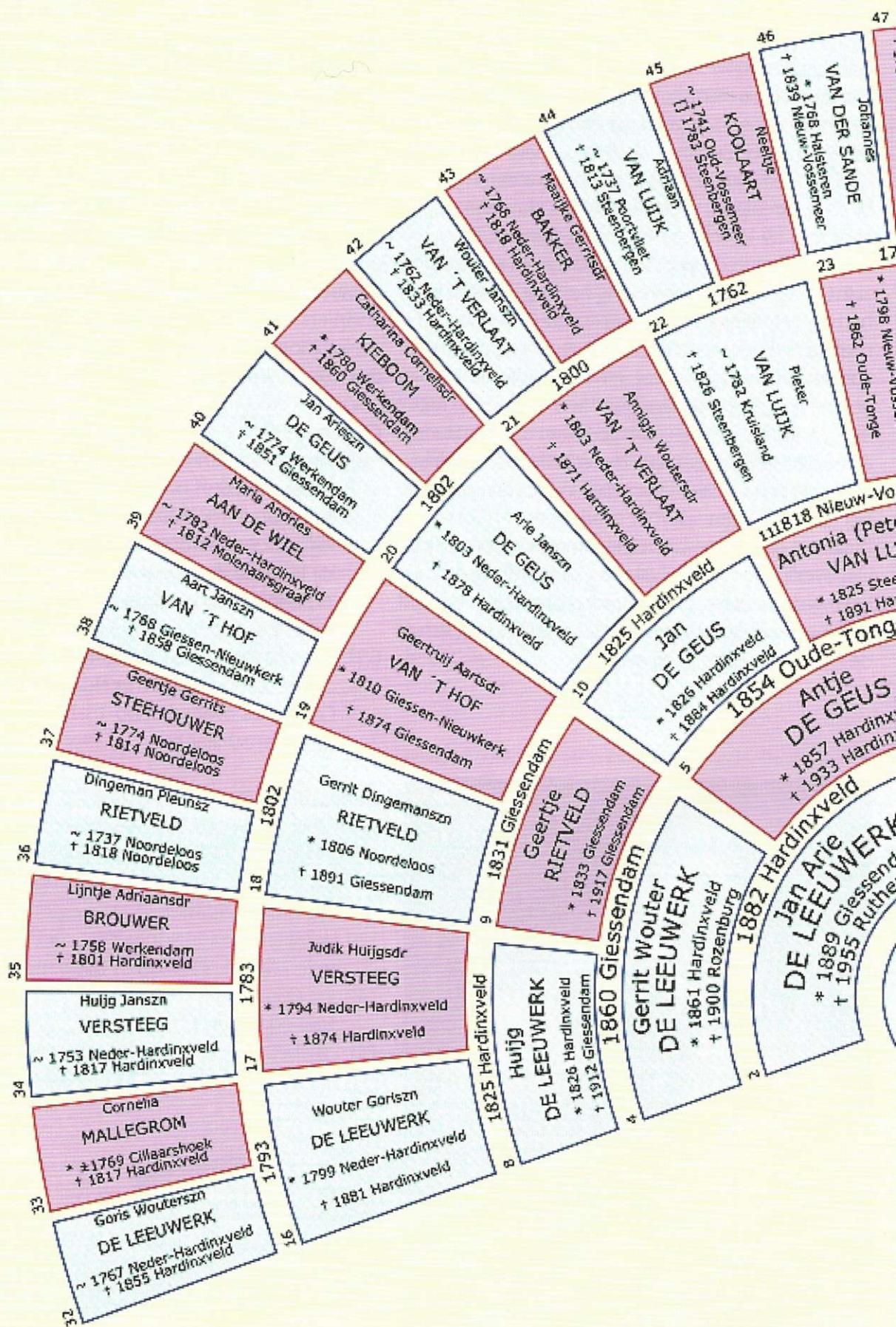
- 64 Wouter Goriszn de Leeuwerk, geboren omstreeks 1720 in Hardinxveld. Wouter is overleden op 21-10-1799 in Hardinxveld, ongeveer 79 jaar oud. Beroep: arbeider.
Hij trouwde, ongeveer 32 jaar oud, omstreeks 1752 in Hardinxveld met de ongeveer 20-jarige
- 65 Cornelia Jansdr van Wijngaarden. Zij is gedoopt op 20-01-1732 in Neder-Hardinxveld. Cornelia is overleden op 15-10-1771 in Giessendam, 39 jaar oud.

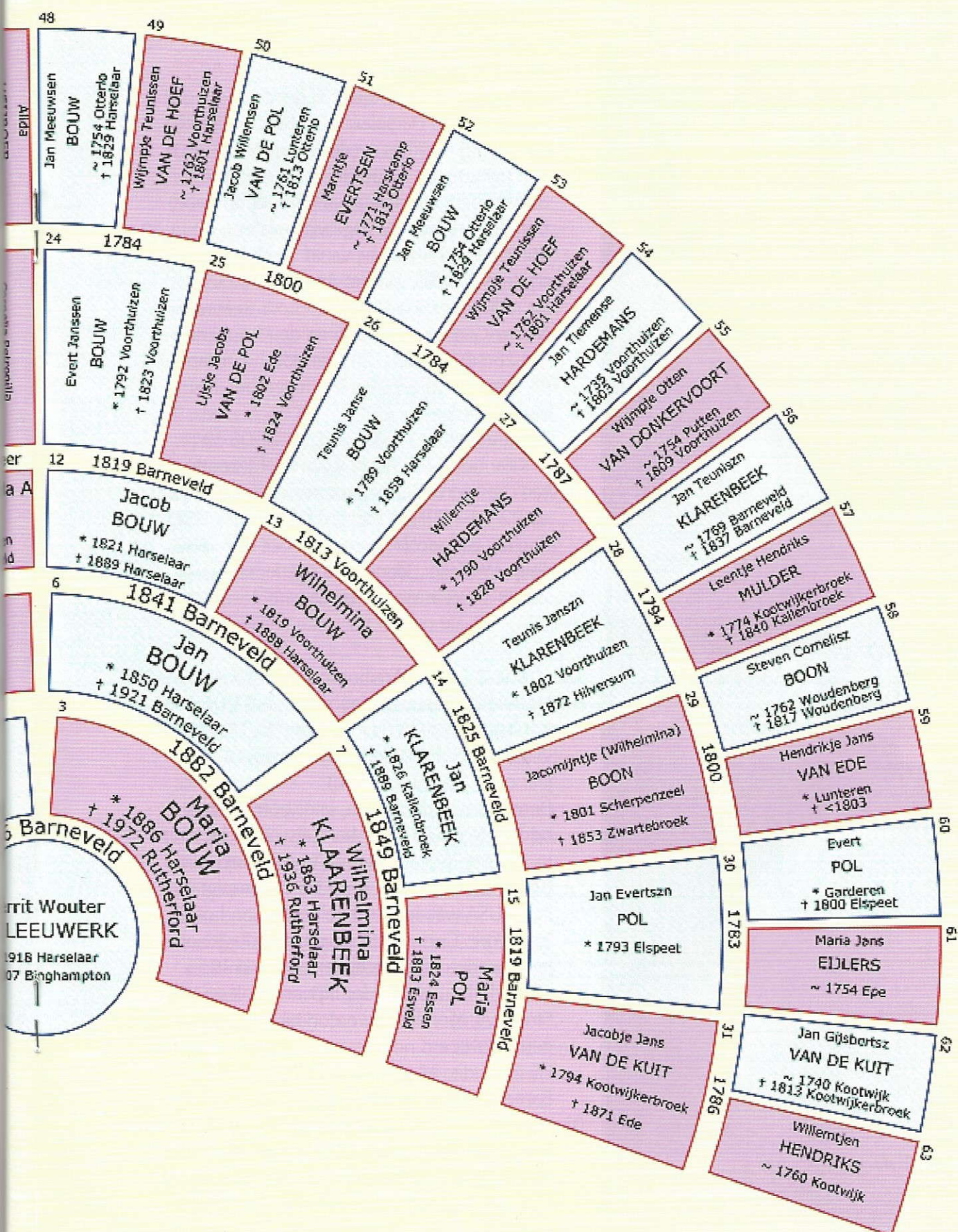
Generatie 8

- 128 Goris Gijsbertszn de Leeuwerk, geboren omstreeks 1690 in Giessen-Nieuwkerk. Hij trouwde, ongeveer 29 jaar oud, op 07-04-1719 in Hardinxveld met
- 129 Hendrijna Woutersdr Brand. Hendrijna is overleden op 04-05-1768 in Giessendam.
- 130 Jan Coensz van Wijngaarden.
Hij trouwde met
- 131 Elisabeth Bastiaansdr Hanegraaf. Elisabeth is overleden op 14-10-1774 in Giessendam.

Generatie 9

- 256 Gijsbert Huijbertszn de Leeuwerk. Hij is gedoopt op 26-12-1664 in Giessen-Nieuwkerk. Gijsbert is begraven op 10-01-1718 in Hardinxveld.
Hij trouwde met
- 257 Grietje Gorisdr, geboren omstreeks 1665 in Giessen-Nieuwkerk. Grietje is overleden op 04-06-1716 in Hardinxveld, ongeveer 51 jaar oud.

Trouwfoto Gerrit Wouter en Jeanette

Gerrit Wouter op latere leeftijd

KWARTIERSTAAT VAN GERRIT WOUTER DE LEEUWERK

Generatie 1 (proband)

01 Gerrit Wouter de Leeuw, geboren op 07-10-1918 in Harselaar (een buurtschap bij Barneveld). Gerrit is overleden op 15-10-2007 in Binghampton (Broome, New York, USA), 89 jaar oud. (complicaties na heupoperatie) Beroep: Graveur (horlogewijzerplaten). Gedurende WO II was hij vanaf 1942 in dienst bij de 3e Divisie van het Amerikaanse leger als radio-operator. Vanaf 1943 o.a. in Hawaï, Nieuw-Guinea, Indonesië en de Filipijnen. Op 25 september 1945 landde hij in Japan en werd vervolgens op 21 november 1945 eervol ontslagen.

Gerrit trouwde, 27 jaar oud, op 21-06-1946 in Kalamazoo (Michigan, USA) met Jeanette K van der Veen, 25 jaar oud. Jeanette is geboren op 22-04-1921 in Kalamazoo (Michigan, USA), dochter van Jacob Kasper van der Veen en Aaltje W Meijer. Jeanette is overleden op 22-08-1998 in Walton (Delaware, New York, USA), 77 jaar oud.

Generatie 2 (ouders)

02 Jan Arie de Leeuw, geboren op 03-06-1889 in Giessendam. Jan is overleden op 16-07-1955 in Rutherford (Bergen, New Jersey, USA, 66 jaar oud. (hartproblemen)

Beroepen: hutbediende, later hofmeesterbediende op de grote handelsvaart. (hij voer in 1918 op het ss "Nieuw Amsterdam" van de Holland Amerika Lijn.) Na de immigratie in de USA was hij eerst kelner in een hotel in New York. Gedurende de crisis in de 30-er jaren werkte hij als schilder en vanaf 1955 als onderhouds-schilder bij een bank op Wall Street. Al vóór 1940 werden hij en zijn gezin genaturaliseerd.

Hij trouwde, 27 jaar oud, op 29-11-1916 in Barneveld met de 30-jarige

03 Maria Bouw, geboren op 04-05-1886 in Harselaar (Barneveld). Maria is overleden op 19-02-1972 in Rutherford (Bergen, New Jersey, USA, 85 jaar oud.

Generatie 3 (grootouders)

- 04 Gerrit Wouter de Leeuw, geboren op 21-05-1861 in Hardinxveld. Gerrit is overleden op 23-04-1900 in Rozenburg, 38 jaar oud (hersensbloeding).
Beroepen: aannemer, sluisknecht te Rozenburg.
Hij trouwde, 21 jaar oud, op 17-08-1882 in Hardinxveld met de 25-jarige
- 05 Antje de Geus, geboren op 31-07-1857 in Hardinxveld. Antje is overleden op 13-09-1933 in Hardinxveld, 76 jaar oud. (Na het overlijden van Gerrit Wouter werd aan Antje bij K.B. een pensioen toegekend van fl.269,- per jaar)
- 06 Jan Bouw, geboren op 03-09-1850 in Harselaar (Barneveld). Jan is overleden op 22-05-1921 in Barneveld, 70 jaar oud. Beroep: Landbouwer.
Hij trouwde, 32 jaar oud, op 10-11-1882 in Barneveld met de 19-jarige
- 07 Wilhelmina Klaarenbeek, geboren op 26-03-1863 in Harselaar (Barneveld). Wilhelmina is overleden op 13-02-1936 in Rutherford (Bergen, New Jersey, USA), 72 jaar oud. (Na het overlijden van haar man emigreerde Wilhelmina met haar dochter Maria naar de USA)

*Jan Arie de Leeuw en Maria Bouw met kinderen na 1921
Hoboken New Jersey of New York City*

Jan Arie en echtgenote Maria Bouw

Generatie 4 (overgrootouders)

- 08 Huijg de Leeuw, geboren op 07-05-1826 in Hardinxveld. Huijg is overleden op 17-11-1912 in Giessendam, 86 jaar oud. Beroepen: arbeider, aannemer.
Huijg is weduwnaar van Ariaantje den Breejen (1826-1855), met wie hij trouwde (1), 24 jaar oud, op 22-11-1850 in Hardinxveld.
Hij trouwde (2), 34 jaar oud, op 14-06-1860 in Giessendam met de 27-jarige
- 09 Geertje Rietveld, geboren op 08-05-1833 in Giessendam. Geertje is overleden op 05-12-1917 in Giessendam, 84 jaar oud.
- 10 Jan de Geus, geboren op 27-07-1826 in Hardinxveld. Jan is overleden op 13-07-1884 in Hardinxveld, 57 jaar oud. Beroep: timmerman
Hij trouwde, 27 jaar oud, op 07-04-1854 in Oude-Tonge met de 28-jarige
- 11 Petronilla Antonia (Petronella Antonette) van Luijk, geboren op 20-10-1825 in Steenberg. Petronilla is overleden op 27-05-1891 in Hardinxveld, 65 jaar oud. Beroep: landbouweres
- 12 Jacob Bouw, geboren op 07-11-1821 in Harselaar (Barneveld). Jacob is overleden op 29-04-1889

Huwelijksfoto van Jan Arie de Leeuwerk en Maria Bouw (in het midden). Links van Jan, zijn moeder Maria de Geus en rechts van Maria Bouw, haar ouders Jan Bouw en Maria Klaarenbeek. Verder links de "Leeuwerken" en rechts de "Bouwen"

in Harselaar (Barneveld), 67 jaar oud. Beroepen: dagloner, landbouwer

Hij trouwde, 19 jaar oud, op 29-10-1841 in Barneveld met de 21-jarige

13 Wilhelmina Bouw, geboren op 01-12-1819 in Voorthuizen (Barneveld). Wilhelmina is overleden op 20-03-1888 in Harselaar (Barneveld), 68 jaar oud. Beroep: landbouwster

14 Jan Klarenbeek, geboren op 06-01-1826 in Kallenbroek (Barneveld). Jan is overleden op 25-04-1889 in Barneveld, 63 jaar oud. Beroepen: dagloner, boerenknecht
Hij trouwde, 23 jaar oud, op 04-05-1849 in Barneveld met de 24-jarige

15 Maria Pol, geboren op 27-07-1824 in Essen (Barneveld). Maria is overleden op 15-09-1883 in Esveld (Barneveld), 59 jaar oud. Beroep: dienstmeid

Generatie 5 (betovergrootouders)

16 Wouter Goriszn de Leeuwerk, geboren op 30-01-1799 in Neder-Hardinxveld. Hij is gedoopt op 03-02-1799 in Neder-Hardinxveld. Wouter is overleden op 28-06-1881 in Hardinxveld, 82 jaar oud. Beroep: arbeider
Hij trouwde, 26 jaar oud, op 11-05-1825 in Hardinxveld met de 30-jarige

17 Judik Huijsdr Versteeg, geboren op 26-10-1794 in Neder-Hardinxveld. Zij is gedoopt op 02-11-1794 in Neder-Hardinxveld. Judik is overleden op 04-12-1874 in Hardinxveld, 80 jaar oud.
Gerrit Dingemanszn Rietveld, geboren op 07-01-1806 in Noordeloos. Hij is gedoopt op 12-01-1806 in Noordeloos. Gerrit is overleden op 19-12-1891 in Giessendam, 85 jaar oud. Beroep: bouwman

Gerrit is weduwnaar van Adriana Dirks Willemse (±1807-1830), met wie hij trouwde (1), 22 jaar oud, op 06-09-1828 in Meerkerk.

Huijg de Leeuw en zijn moeder Judik Versteeg^{1 2}
(pagina 32)

Hij trouwde (2), 25 jaar oud, op 22-10-1831 in Giessendam met de 21-jarige

- 19 Geertruij Aartsdr van 't Hof, geboren op 10-01-1810 in Giessen-Nieuwkerk. Zij is gedoopt op 21-01-1810 in Giessen-Nieuwkerk. Geertruij is overleden op 03-04-1874 in Giessendam, 64 jaar oud. Beroep: dienstbaar

- 20 Arie Janszn de Geus, geboren op 08-06-1803 in Neder-Hardinxveld. Hij is gedoopt op 19-06-1803 in Neder-Hardinxveld. Arie is overleden op 12-02-1878 in Hardinxveld, 74 jaar oud. Beroepen: timmerman, aannemer
Hij trouwde, 21 jaar oud, op 27-04-1825 in Hardinxveld met de 21-jarige

- 21 Annigje Woutersdr van 't Verlaat, geboren op 04-06-1803 in Neder-Hardinxveld. Zij is gedoopt op 12-06-1803 in Neder-Hardinxveld. Annigje is overleden op 04-04-1871 in Hardinxveld, 67 jaar oud. Beroep: winkelierster

- 22 Pieter van Luijk, geboren in Steenbergen. Hij is gedoopt op 20-01-1782 in Kruisland. Pieter is overleden op 14-12-1826 in Steenbergen, 44 jaar oud. Beroep: Landbouwer

Hij trouwde, 36 jaar oud, op 10-12-1818 in Nieuw-Vossemeer met de 20-jarige

- 23 Cornelia Petronilla van der Zande, geboren op 21-05-1798 in Nieuw-Vossemeer. Zij is gedoopt op 27-05-1798 in Nieuw-Vossemeer. Cornelia is overleden op 31-07-1862 in Oude-Tonge, 64 jaar oud. Beroep: bouwvrouw
Cornelia trouwde (2), 29 jaar oud, op 08-05-1828 in Steenbergen met Jan Pollemans (1804-1859), 23 jaar oud.

- 24 Evert Janssen Bouw, geboren op 03-02-1792 in Voorthuizen. Hij is gedoopt op 12-02-1792 in Voorthuizen. Evert is overleden op 19-01-1823 in Voorthuizen (Barneveld), 30 jaar oud. Beroep: bouwman

Hij trouwde, 26 jaar oud, op 01-02-1819 in Barneveld met de 16-jarige

- 25 Lijsje Jacobs van de Pol, geboren op 05-06-1802 in Ede. Zij is gedoopt op 20-06-1802 in Ede. Lijsje is overleden op 26-02-1824 in Voorthuizen (Barneveld), 21 jaar oud. Beroep: landbouwster

- 26 Teunis Janse Bouw, geboren op 08-11-1789 in Voorthuizen. Hij is gedoopt op 15-11-1789 in Voorthuizen. Teunis is overleden op 29-03-1858 in Harselaar (Barneveld), 68 jaar oud. Beroep: landbouwer

Teunis trouwde (2), 42 jaar oud, op 11-05-1832 in Barneveld met Petertje Bronswijk (1789-1862), 43 jaar oud.

Hij trouwde (1), 23 jaar oud, op 17-07-1813 in Voorthuizen (Barneveld) met de 22-jarige

- 27 Willemetje Hardemans, geboren op 23-11-1790 in Voorthuizen. Zij is gedoopt op 28-11-1790 in Voorthuizen. Willemetje is overleden op 29-08-1828 in Voorthuizen (Barneveld), 37 jaar oud.

- 28 Teunis Janszn Klarenbeek, geboren op 14-12-1802 in Voorthuizen. Hij is gedoopt op 06-02-1803 in Voorthuizen. Teunis is overleden op 24-11-1872 in Hilversum, 69 jaar oud. Beroepen: boerenknecht, dagloner
Teunis trouwde (2), 57 jaar oud, op 21-06-1860

- in Barneveld met Evertje Boon (±1816-1868), ongeveer 44 jaar oud. Teunis trouwde (3), 66 jaar oud, op 10-04-1869 in Hilversum met Grietje van Velsen (1824-1876), 44 jaar oud. Hij trouwde (1), 22 jaar oud, op 06-08-1825 in Barneveld met de 24-jarige
- 29 Jacomijntje (Wilhelmina) Boon, geboren op 10-02-1801 in Scherpenzeel. Zij is gedoopt op 22-02-1801 in Scherpenzeel. Jacomijntje is overleden op 19-11-1853 in Zwarteboek (Barneveld), 52 jaar oud. Beroepen: dienstbaar, dagloonster
- 30 Jan Evertsxn Pol, geboren op 03-07-1793 in Elspeet. Hij is gedoopt op 07-07-1793 in Elspeet. Jan is overleden. Beroepen: daghuurder, boerenknecht
Hij trouwde, 25 jaar oud, op 07-05-1819 in Barneveld met de 24-jarige
- 31 Jacobje Jans van de Kuit, geboren op 02-12-1794 in Kootwijkerbroek. Zij is gedoopt op 14-12-1794 in Kootwijk. Jacobje is overleden op 04-08-1871 in Ede, 76 jaar oud.

Generatie 6 (oudouders)

- 32 Goris Woutersxn de Leeuw, geboren in Giessendam. Hij is gedoopt op 06-12-1767 in Neder-Hardinxveld. Goris is overleden op 02-03-1855 in Hardinxveld, 87 jaar oud. Beroep: arbeider
Goris trouwde (2), 52 jaar oud, op 07-02-1820 in Hardinxveld met Magteltje Vuijk (1774-1850), 45 jaar oud.
Hij trouwde (1), 26 jaar oud, op 30-12-1793 in Hardinxveld met de ongeveer 24-jarige
- 33 Cornelia Mallegrom, geboren omstreeks 1769 in Cillaarhoek. Cornelia is overleden op 19-08-1817 in Hardinxveld, ongeveer 48 jaar oud.
- 34 Huijg Jansxn Versteeg, geboren in Giessendam. Hij is gedoopt op 27-05-1753 in Neder-Hardinxveld. Huijg is overleden op 15-12-1817 in Hardinxveld, 64 jaar oud. Beroep: handelaar in rijshout
Hij trouwde, 30 jaar oud, op 07-12-1783 in Neder-Hardinxveld met de 25-jarige
- 35 Lijntje Adriaansdr Brouwer. Zij is gedoopt op 17-09-1758 in Werkendam. Lijntje is overleden op 04-02-1801 in Hardinxveld, 42 jaar oud.
- 36 Dingeman Pleunsz Rietveld. Hij is gedoopt op

- 10-02-1737 in Noordeloos. Dingeman is overleden op 26-02-1818 in Noordeloos, 81 jaar oud. Dingeman is weduwnaar van Jannigje Dirks Kooijman (1741-1801), met wie hij trouwde (1), 30 jaar oud, op 20-04-1767 in Giessen-Nieuwkerk. Hij trouwde (2), 65 jaar oud, op 19-04-1802 in Noordeloos met de 27-jarige
- 37 Geertje Gerrits Steehouwer. Zij is gedoopt op 03-06-1774 in Noordeloos. Geertje is overleden op 16-07-1814 in Noordeloos, 40 jaar oud.
- 38 Aart Jansxn van 't Hof. Hij is gedoopt op 07-08-1768 in Giessen-Nieuwkerk. Aart is overleden op 12-02-1858 in Giessendam, 89 jaar oud. Beroep: bouwman
Aart trouwde (2), 51 jaar oud, op 13-05-1820 in Neder-Slingeland met Aagje Adrianusdr van Ardenne (1779-1859), 40 jaar oud.
Hij trouwde (1) met
- 39 Maria Andries aan de Wiel. Zij is gedoopt op 20-01-1782 in Neder-Hardinxveld. Maria is overleden op 18-10-1812 in Molenaarsgraaf, 30 jaar oud.
- 40 Jan Ariesxn de Geus. Hij is gedoopt op 03-05-1774 in Werkendam. Jan is overleden op 22-01-1851 in Giessendam, 76 jaar oud. Beroep: schoolmeester
Hij trouwde, 28 jaar oud, op 25-10-1802 in Hardinxveld met de 22-jarige
- 41 Catharina Cornelisdr Kieboom, geboren op 20-01-1780 in Werkendam. Zij is gedoopt op 23-01-1780 in Werkendam. Catharina is overleden op 08-02-1860 in Giessendam, 80 jaar oud.
- 42 Wouter Jansxn van 't Verlaat, Hij is gedoopt op 01-01-1762 in Neder-Hardinxveld. Wouter is overleden op 21-04-1833 in Hardinxveld, 71 jaar oud. Beroep: schipper
Hij trouwde, 38 jaar oud, op 17-03-1800 in Neder-Hardinxveld met de 31-jarige
- 43 Maaijke Gerritsdr Bakker. Zij is gedoopt op 01-05-1768 in Neder-Hardinxveld. Maaijke is overleden op 23-06-1818 in Hardinxveld, 50 jaar oud.
- 44 Adriaan van Luijk. Hij is gedoopt op 04-08-1737 in Poortvliet (Tholen). Adriaan is overleden op 20-10-1813 in Steenberg, 76 jaar oud.
Hij trouwde, 24 jaar oud, op 31-01-1762 in

- Kruisland met de 20-jarige
- 45 Neeltje Koolaart. Zij is gedoopt op 03-09-1741 in Oud-Vossemeer. Neeltje is overleden, 42 jaar oud. Zij is begraven op 08-12-1783 in Steenberg.
- 46 Johannes van der Sande, geboren op 12-06-1768 in Halsteren. Hij is gedoopt op 19-06-1768 in Halsteren. Johannes is overleden op 30-03-1839 in Nieuw-Vossemeer, 70 jaar oud. Beroep: landman
Johannes trouwde (2), 30 jaar oud, op 12-05-1799 in Dinteloord met Janneke van Dis.
Hij trouwde (1), 28 jaar oud, op 11-04-1797 in Oud-Vossemeer met de 25-jarige
- 47 Alida Heijboer. Zij is gedoopt op 26-01-1772 in Oud-Vossemeer. Alida is overleden op 18-07-1798 in Nieuw-Vossemeer, 26 jaar oud.
- 48 Jan Meeuwsen Bouw. Hij is gedoopt op 04-08-1754 in Otterlo. Jan is overleden op 29-05-1829 in Harselaar (Barneveld), 74 jaar oud. Hij trouwde, 30 jaar oud, op 31-10-1784 in Voorthuizen met de 22-jarige
- 49 Wijmpje Teunissen van de Hoef. Zij is gedoopt op 07-03-1762 in Voorthuizen. Wijmpje is overleden op 27-11-1801 in Harselaar (Voorthuizen, Barneveld), 39 jaar oud.
- 50 Jacob Willemsen van de Pol. Hij is gedoopt op 25-01-1761 in Lunteren. Jacob is overleden op 12-02-1813 in Otterlo, 52 jaar oud. Beroep: landman
Hij trouwde, 39 jaar oud, op 08-06-1800 in Ede met de 29-jarige
- 51 Marritje Evertsen. Zij is gedoopt op 16-03-1771 in Harskamp. Marritje is overleden op 09-05-1813 in Otterlo, 42 jaar oud. Beroep: landvrouw
- 52 Jan Meeuwsen Bouw (dezelfde als 48).
Hij trouwde, 30 jaar oud, op 31-10-1784 in Voorthuizen met de 22-jarige
- 53 Wijmpje Teunissen van de Hoef (dezelfde als 49).
- 54 Jan Tiemense Hardemans. Hij is gedoopt op 11-09-1735 in Voorthuizen. Jan is overleden op 08-03-1803 in Voorthuizen, 67 jaar oud.
Hij trouwde, 52 jaar oud, op 11-11-1787 in Putten met de 33-jarige
- 55 Wijmpje Otten van Donkervoort. Zij is gedoopt op 25-08-1754 in Putten. Wijmpje is overleden op 24-10-1809 in Voorthuizen, 55 jaar oud.
- 56 Jan Teunisz Klarenbeek. Hij is gedoopt op 17-12-1769 in Barneveld. Jan is overleden op 06-04-1837 in Barneveld, 67 jaar oud.
Hij trouwde, 24 jaar oud, op 19-10-1794 in Barneveld met de 19-jarige
- 57 Leentje Hendriks Mulder, geboren op 20-12-1774 in Kootwijkerbroek. Zij is gedoopt op 01-01-1775 in Kootwijk. Leentje is overleden op 08-10-1840 in Kallenbroek (Barneveld), 65 jaar oud. Beroep: dagloonster
- 58 Steven Cornelisz Boon. Hij is gedoopt op 07-02-1762 in Woudenberg. Steven is overleden op 08-08-1817 in Woudenberg, 55 jaar oud. Beroep: daghuurder, schaapherder
Hij trouwde, 38 jaar oud, op 02-11-1800 in Scherpenzeel met
- 59 Hendrikje Jans van Ede, geboren in Lunteren. Hendrikje is overleden vóór 1803.
- 60 Evert Pol, geboren in Garderen. Evert is overleden op 10-02-1800 in Elspeet.
Hij trouwde op 24-08-1783 in Epe met de 28-jarige
- 61 Maria Jans Eijlers. Zij is gedoopt op 27-10-1754 in Epe.
Maria trouwde (2), 62 jaar oud, op 06-04-1817 in Apeldoorn met Beerd Jacobsz Kok.
- 62 Jan Gijsbertsz van de Kuit, geboren in Kootwijkerbroek. Hij is gedoopt op 27-11-1740 in Kootwijk. Jan is overleden op 08-02-1813 in Kootwijkerbroek, 72 jaar oud. Beroep: daggelder
Jan is weduwnaar van Aertjen Jacobs (ovl. vóór 1786).
Hij trouwde (2), 45 jaar oud, op 19-03-1786 in Kootwijk met de 25-jarige
- 63 Willemten Hendriks, geboren in Kootwijkerbroek. Zij is gedoopt op 14-12-1760 in Kootwijk.

GENEALOGIE (ACHTERGRONDINFORMATIE)

¹ Vraag van onze genealoog Arie Verhoef aan de dienstverlening van Erfgoed Gelderland:

"Naar mijn mening kan deze foto niet van Huijg de Leeuwk en zijn moeder Judik Versteeg zijn. De heer Berkhout vestigde zich pas in 1897 in Hardinxveld, werd geboren in 1876 in Delft. Zijn vader met dezelfde naam was agent van Politie in Delft. Gaarne bewijs van de achtergrond van de foto".

Antwoord:

Geachte heer Verhoef,

Hartelijk bedankt voor uw reactie op dit voorwerp op Collectie Gelderland.nl. Uw e-mail wordt doorgestuurd naar de organisatie die dit voorwerp in de collectie heeft. De conservator neemt zelf contact met u op om uw vraag te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
CollectieGelderland Team.

² Reactie Nederlands Openluchtmuseum:

Geachte heer Verhoef, beste Arie,

U hebt gelijk wat betreft de tegenstrijdigheid in de periode dat de originele opname is gemaakt en de werkzame periode van de fotograaf.

Het Nederlands Openluchtmuseum heeft in 1933 twee kledingstukken uit de garderobe van Judik verworven en daarbij is deze foto meegekomen. Foto en kledingstukken zijn verworven van de achterkleindochter van Judik, waardoor we wel willen aannemen dat de personen op de foto daadwerkelijk Huijg en Judik zijn.

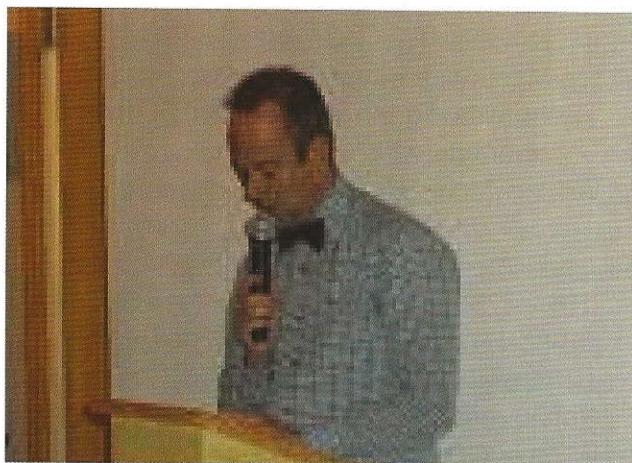
Waarschijnlijk is de afdruk van Berkhout een reproductie van een oudere foto, want Judik overleed in 1874. In 2014 was dit in ons museum al geconcludeerd, want toen werd in de database vermeld: Waarschijnlijk maakte Berkhout een repro van een ouder origineel, want de afgebeelde persoon overleed al in 1874. Deze informatie is echter niet overgenomen in de online presentatie.

Dank voor uw oplettendheid! Wij zullen de online beschrijving aanpassen om misverstanden in de toekomst te voorkomen.

Met vriendelijke groet,
Jacco Hooikammer

Conservator
Nederlands Openluchtmuseum

Jacco Hooikammer

ONTSTAAN HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD GIESSENDAM

Ir. Arie van der Meijden

Tijdens de eerste decennia na de Tweede Wereldoorlog was er in ons land nauwelijks aandacht voor ons cultuurhistorisch erfgoed. Zowel bij bestuurders als bij plannenmakers was de aandacht gericht op wederopbouw en vooruitgang en was de historisch interessante bebouwing eerder een obstakel dan iets om te beschermen en te koesteren. In deze periode is er dan ook veel van ons erfgoed onder de slopershamer verdwenen.

Bij dit vooruitgangdenken konden bestuurders nog hun gang gaan en werden niet of nauwelijks gehinderd door mondige burgers, kritische gemeenteraden, inspraakrondes, commissievergaderingen, ellenlange bezwaarschriftprocedures etc.

In de jaren '70 van de vorige eeuw was er in ons dorp dan ook nauwelijks aandacht voor de zo karakteristieke dorpsbebouwing. De historische bebouwing werd gezien als 'oude rotzooi' en niet de moeite waard om te behouden.

Een greep uit de plannen die halverwege de jaren '70 gepresenteerd werden is:

- dijkverzwarringsplannen waarbij het grootste gedeelte van de lintbebouwing langs onze dijk was weggedacht.
- een grootschalige aanpak van een nieuw te ontwikkelen wijk Tienmorgen in Boven-

Hardinxveld waarbij met het bestaande nauwelijks rekening werd gehouden.

- het vervangen van de karakteristieke Huibjesbrug.
- het verbreden van de Parallelweg aan de zuidzijde waardoor de karakteristieke bruggetjes met bomen moesten verdwijnen en ook de sloot moest worden gedempt.
- plannen voor uitbreiding van het winkelloppervlak aan de Peulenstraat waarbij de bestaande bebouwing langs de Peulenstraat grotendeels gesloopt zou moeten worden.
- sloop van 'de Koepel' aan de Wiel en sloop van de voormalige bakkerswinkel Buitendams 4.

Sommige bewoners, waaronder schrijver van dit artikel, maakten zich zorgen over al deze plannen en zagen ons dorp voor een belangrijk deel onder de slopershamer verdwijnen. Deze plannen en de

Momentopname van de oprichtingsvergadering 1978

hierdoor ontstane commotie hebben uiteindelijk bijgedragen tot het ontstaan van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam.

Persoonlijk raakte ik bij al deze projecten op de een of andere wijze verwickeld. Bij sommige wel heel persoonlijk en zeer intensief. Na de oprichting van de HV werden projecten zoals de Huibjesbrug, verbreding Parallelweg en behoud Buitendams 4 overgenomen door de HV en was ik er weer als voorzitter van deze vereniging bij betrokken.

Voor wat betreft de dijkverzwarringsplannen was in het dorp grote weerstand. Er ontstonden diverse commissies die de belangen van de bewoners gingen behartigen. Direct na het bekend worden van de plannen (1975) heb ik een boekje gemaakt met alternatieve plannen voor het gehele te verzwaren tracé en aangeboden aan het college van B&W. Uitgangspunt hierbij was om zo min mogelijk te slopen. Dit boekje kwam ik recentelijk weer tegen en tot mijn verbazing zag ik dat de toen ingediende plannen uiteindelijk grotendeels zijn uitgevoerd.

Ook voor het grootschalige plan Tienmorgen was er veel weerstand. Ook hier werd door mij in 1976 een alternatief plan gepresenteerd. Dit plan werd tijdens een inspraakavond door de bewoners van Boven-Hardinxveld omarmd. Het uiteindelijke gevolg van alle weerstand was dat Tienmorgen op een veel bescheidener schaal ontwikkeld is en er meer rekening is gehouden met de bestaande situatie.

In het kader van mijn studie aan de TU-Delft heb ik samen met mijn collega een alternatief plan gemaakt voor de Peulenstraat. Dit plan met daken en een plein met gebogen wanden (de woonkamer van het dorp genoemd) sloot geheel aan bij de karakteristieke bebouwing van de Peulenstraat en werd in het najaar van 1975 gepresenteerd. Over dit plan is veel strijd gevoerd. Na vele jaren van onenigheid is de huidige 'Giessenhof' met 'Den Bogerd' als centraal plein in de jaren '80 van de vorige eeuw gerealiseerd. De huidige opzet van de 'Giessenhof' was toen het hoogst haalbare en is uiteindelijk een (zeer) vereenvoudigde weergave geworden van het oorspronkelijke plan.

Op 29 januari 1977 ontving ik het bericht dat de jeugdbibliotheek, die gevestigd was in 'de Koepel' aan de Wiel (voormalige theekoepel met later aangebouwd woonhuis en op dat moment eigendom van de gemeente), verhuisd was naar de nieuwe bibliotheek in de Wielwijk en dat het karakteristieke bouwwerk op korte termijn gesloopt zou gaan worden. Dezelfde dag schreef ik een brief naar het college van B&W met het verzoek om 'de Koepel' te mogen kopen en in oude luister te herstellen. Deze brief was het begin van een driejarige strijd waarbij geen enkel middel geschuwd werd om 'de Koepel' gesloopt te krijgen. Zo ook met de voormalige bakkerij met bakkerswinkel Buitendams 4 (destijds ook eigendom van de gemeente) waar ik in dezelfde tijd de strijd opende om het gebouw te redden.

Voor het behoud van beide gebouwen benaderde ik in het voorjaar van 1977 de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de Bond Heemschut (een vereniging die zich op landelijk niveau inspant voor het behoud van ons cultuurhistorisch erfgoed).

Van de rayonvertegenwoordiger van de Bond Heemschut (de heer Van den Boogerd) kreeg ik tijdens zijn bezoek aan beide objecten het advies (en later ook de steun) om een vereniging op te richten die zich zou inzetten voor het behoud van het plaatselijke erfgoed - de latere Historische Vereniging. Zijn ervaring was dat een vereniging meer kans van slagen had in de strijd om het behoud van cultuurhistorisch erfgoed dan een individu.

In die tijd werd ik door de plaatselijke Volksuniversiteit uitgenodigd om een lezing te geven betreffende de leefbaarheid van ons dorp. Deze lezing werd, onder grote belangstelling, gehouden op 6 oktober 1977 in een van de zalen van Restaurant Kampanje. Middels een diaserie van ons dorp werd door mij aandacht gevraagd voor de belangrijke kwaliteiten die ons dorp nog had. Ook tijdens deze bijeenkomst kwam het oprichten van een vereniging aan de orde en na afloop meldden zich meerdere mensen die belangstelling hadden voor een bestuursfunctie, dan wel een lidmaatschap. Belangrijk is nog te vermelden dat we van het weekblad 'De Merwestreek' (de heer. J.D. Coenraads) in die periode alle steun kregen. De krant werd haast

wekelijks gevuld met berichten betreffende activiteiten van de vereniging.

Al met al hebben deze initiatieven en adviezen geleid tot de voorlopige oprichting van de Historische Vereniging in november 1977 waarvan ik de eerste 10 jaar voorzitter was. Op de officiële oprichtingsvergadering op 27 februari 1978 (ook in een van de zalen van Kampanje) kon, tot ieders verbazing, het honderdste lid worden ingeschreven. Een jaar later werd vanuit de HV de Stichting Dorpsbehoud opgericht. Deze stichting was oorspronkelijk bedoeld om, in navolging van de Stichting Stadsherstel Gorinchem, de restauratie van het pand Buitendams 4 ter hand te nemen. Tien jaar na de oprichting van de Historische Vereniging kreeg een grote wens die binnen de vereniging leefde gestalte en werd museum 'De Koperen Knop' geopend.

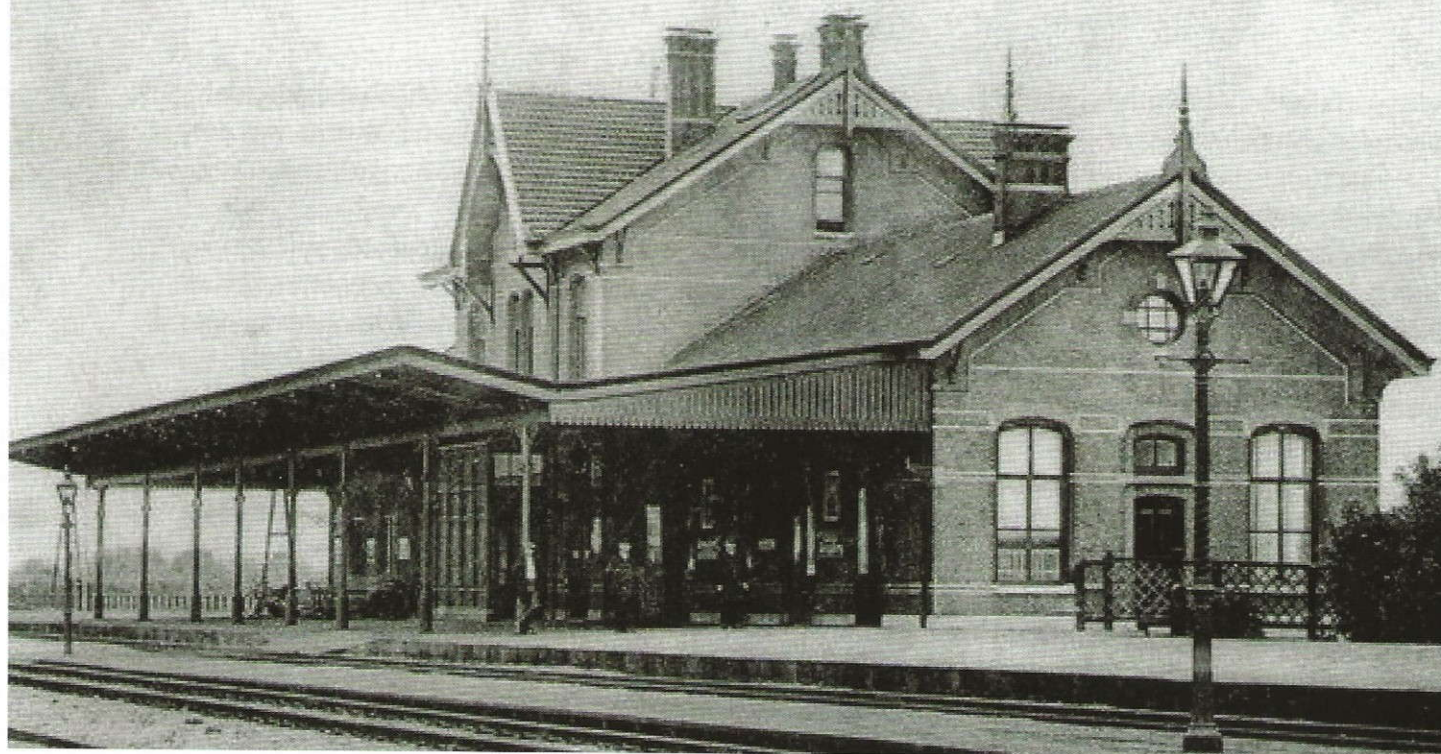
Onze Historische Vereniging was de eerste op dit gebied in de Alblasserwaard. Daarna heeft ons

initiatief zich als een olievlek uitgebreid over de Waard. Vele verenigingen die na de onze zijn ontstaan hebben zich door ons laten adviseren.

Al met al is er in de afgelopen veertig jaar veel veranderd en is er bij bestuurders, plannenmakers en inwoners veel meer belangstelling ontstaan voor ons historisch erfgoed. Er blijft natuurlijk altijd wel wat te wensen. Zo is m.i. het recentelijk afschaffen van de Welstandscommissie voor ons dorp absoluut geen goede zaak. Als architect met meer dan 40 jaar ervaring weet ik dat een toetsingscommissie op het gebied van welstand onontbeerlijk is om kwaliteit te stimuleren, zeker wanneer het historisch erfgoed betreft. Tenslotte zou een forse uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst (zie gemeente Sliedrecht) ook een goede zaak zijn, wat kan leiden tot meer bewustwording en enthousiasme voor het overgebleven historisch erfgoed.

Museum De Koperen Knop

Het Oude Station - Parallelweg over de spoorlijn

60 JAAR STATION HARDINXVELD-GIESSENDAM

Bewerking: Dick de Jong

Op 15 november 1958 is in de dan bijna twee jaar eerder samengevoegde gemeente Hardinxveld-Giessendam een voor die tijd uiterst modern ogend stationsgebouw geopend. Dit jaar zestig jaar geleden. Een mooie gelegenheid om er eens wat meer aandacht aan te schenken. De nu volgende informatie is een bundeling, die afkomstig is van meerdere websites, die op internet te vinden zijn.

Het station Hardinxveld-Giessendam oogt als station op het eerste gezicht nogal onopvallend. Het lijkt voor de spoorlijn een nogal anoniem bestaan te hebben, vooral omdat het tegenwoordig als horecagelegenheid in gebruik is. De geschiedenis van het station is des te opmerkelijker. Toen het in 1958 in gebruik werd genomen verving het feitelijk niet één, maar twee stations; het oude station en het station nabij de overweg Binnendams.

Hardinxveld-Giessendam ligt aan wat tegenwoordig de Merwedelingelijn heet, de spoorverbinding tussen Dordrecht en Geldermalsen. Oorspronkelijk stond deze bekend als de Westelijke Betuwelijn en werd tussen 1883 (tot Gorinchem) en 1885 (tot Dordrecht) in gebruik genomen. Hardinxveld en Giessendam waren toen nog twee aparte dorpen en gemeenten, maar beschikten vanaf 1885 al wel over een gezamenlijk station. Dat stationsgebouw was vrijwel identiek aan dat van Sliedrecht. Het stond

echter op een ongelukkige plek, anderhalve kilometer ten oosten van het huidige station en - destijds - ver buiten de bebouwing van beide dorpen. Hierdoor werd het station geen succes. In 1927 werd het opgeheven en enkele jaren later werd het stationsgebouw afgebroken. De bijbehorende goederenloods hield het langer uit. Die bleef tot in de jaren zeventig van de twintigste eeuw in gebruik voor het goederenvervoer. Intussen was er aan de Parallelweg richting Giessendam een goederenemplacement in gebruik genomen, dat inmiddels ook weer is verdwenen.

De halte Giessendam-Oudekerk, zoals het huidige station ooit werd aangeduid, was aanzienlijk succesvoller. Deze eenvoudige halte bleek een aantrekkelijker alternatief, ondanks het feit dat het niet veel meer was dan een houten gebouwtje met een perron. Toen het station in 1927 werd opgeheven nam de halte de rol van station moeiteloos over. Bij die gelegenheid werd de naam gewijzigd

in Giessendam - Neder-Hardinxveld. Het kleine haltegebouwtje gaf wel wat ongemakken, wat er niet beter op werd toen het tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar beschadigd raakte en daarna provisorisch werd hersteld.

Ondertussen waren Giessendam en Neder-Hardinxveld samengesmolten tot één dubbeldorp, dat echter nog wel in twee afzonderlijke gemeenten lag. In 1957 werden die samengevoegd en ontstond de nieuwe gemeente Hardinxveld-Giessendam. Diezelfde naam werd sinds 2 juni 1957 aan het station gegeven en later zou ze ook voor de kom-borden worden gebruikt.¹ Eind 1958 werd de ver-edelde halte een volwaardig station, mét een gloed-nieuw stationsgebouw. Overigens behield het station tot op de dag van vandaag in de officiële registraties haar oude afkorting Gnd. Dat nieuwe station werd gebouwd naar een ontwerp van architect K. van der Gaast. Als bouwkundig constructeur was W. Drees aan het werk verbonden en de bouwer was het Gorinchemse Bouwbedrijf Vermeulen. De bouwstijl wordt aangemerkt als Naoorlogs modernisme.

Het station leek ogenschijnlijk een wat vereenvoudigde versie van dat van Oldenzaal. Maar wie goed kijkt ziet dat ook dit gebouw met veel zorg en aandacht voor detail is ontworpen. En net als bij het Twentse grensstation werd ook hier het gebouw op perron-hoogte gebracht. Een idee dat architect C. Douma later zou gebruiken bij een serie standaardstations die vanaf de tweede helft van de jaren zestig zou worden gebouwd, zoals Etten-Leur en Schagen. In Oldenzaal koos Van der Gaast voor een vrij be-scheiden bordestrap bij de ingang, in Hardinxveld-Giessendam domineert een brede trappartij de entree. Dit wordt nog eens versterkt doordat de sporen, en dus ook de perrons hoger liggen dan het straatniveau. Het gebouw is aan de straatzijde wat hoger dan aan de perronzijde. De ingang wordt duidelijk gemarkeerd door een brede, vierkante betonnen omlijsting, die eerder ook bij Vlaardingen-Oost en Oldenzaal werd toegepast. Diezelfde omlijsting is ook aan de perronzijde van het gebouw te vinden. Ook het brede, platte dak met de dikke en geribbelde dakrand was op dit gebouw aanwezig. De brede overstek gaf de wachtenden op het eerste perron enige beschutting.

De vele aandacht voor detail uit zich in verschillende onderdelen. Zo is langs de onderkant van het dak houtwerk aangebracht. De onderste helft van het gebouw is bekleed met kwartsietsteen. Ook op de twee muren aan de uiteinden van de trap is dezelfde soort natuursteen verwerkt. Daar bovenop is een ronde betonnen bloembak geplaatst, in dezelfde stijl als de dakrand. De binnenkanten van de betonnen omlijstingen zijn versierd met mozaïeken. Tot slot is aan de voorgevel een metaalplastiek aangebracht. Bewoners van Hardinxveld-Giessendam konden voor deze plastiek een bedrag overmaken en burge-meester Brinkman bood het namens de bevolking aan de Nederlandse Spoorwegen aan.

Het stationsgebouw heeft onzekere tijden gekend. In de jaren negentig liep het gebruik van het gebouw terug, wat de onderhoudskwaliteit niet ten goede kwam. Het verarmde aanzienlijk. Als eerste werden de toiletten gesloten vanwege vermeende drugshandel. Vervolgens de wachtruimte, die ten prooi viel aan vandalisme. Nadat in 2004 het loket werd gesloten werd het gebouw dichtgetimmerd, om verdere vernielingen te voorkomen. Toch ging het vanaf dat moment snel bergafwaarts. Gelukkig kreeg het eind 2006 een horecabestemming.² Het vroegere stationsgebouw werd daaraan aangepast. Sinds 2007 worden de treindiensten op dit station verzorgd door Arriva. In Hardinxveld-Giessendam zijn sindsdien twee nieuwe haltes geopend, Hardinxveld Blauwe Zoom (dat opmerkelijk genoeg in Giessendam staat) en Boven-Hardinxveld.

Bouwkundig gezien heeft het station sinds de in-gebruikname verscheidene veranderingen ondergaan. Zo is de muur die aan de straatzijde de fietsen-stalling aan het oog onttrok al heel lang verdwenen. Dit gebeurde om het nodige zicht op de stalling vanaf de straat zo open mogelijk te houden om van-dalisme te voorkomen. En ook de horecavoorziening bracht diverse aanpassingen teweeg.

De uitbouw naast de kaartautomaat is origineel en herbergde vroeger het bloktoestel. Dat toestel, waarmee de seinen en wissels werden bediend, is bewaard gebleven. Het toestel is tegenwoordig eigendom van de Stoomtrein Goes-Borsele en is te vinden in Hoedekenskerke.

¹ Een beetje onlogische zaak eigenlijk, want in veel gevallen worden de – oude – dorpsnamen gehandhaafd en voorzien van het onderschrift gemeente.

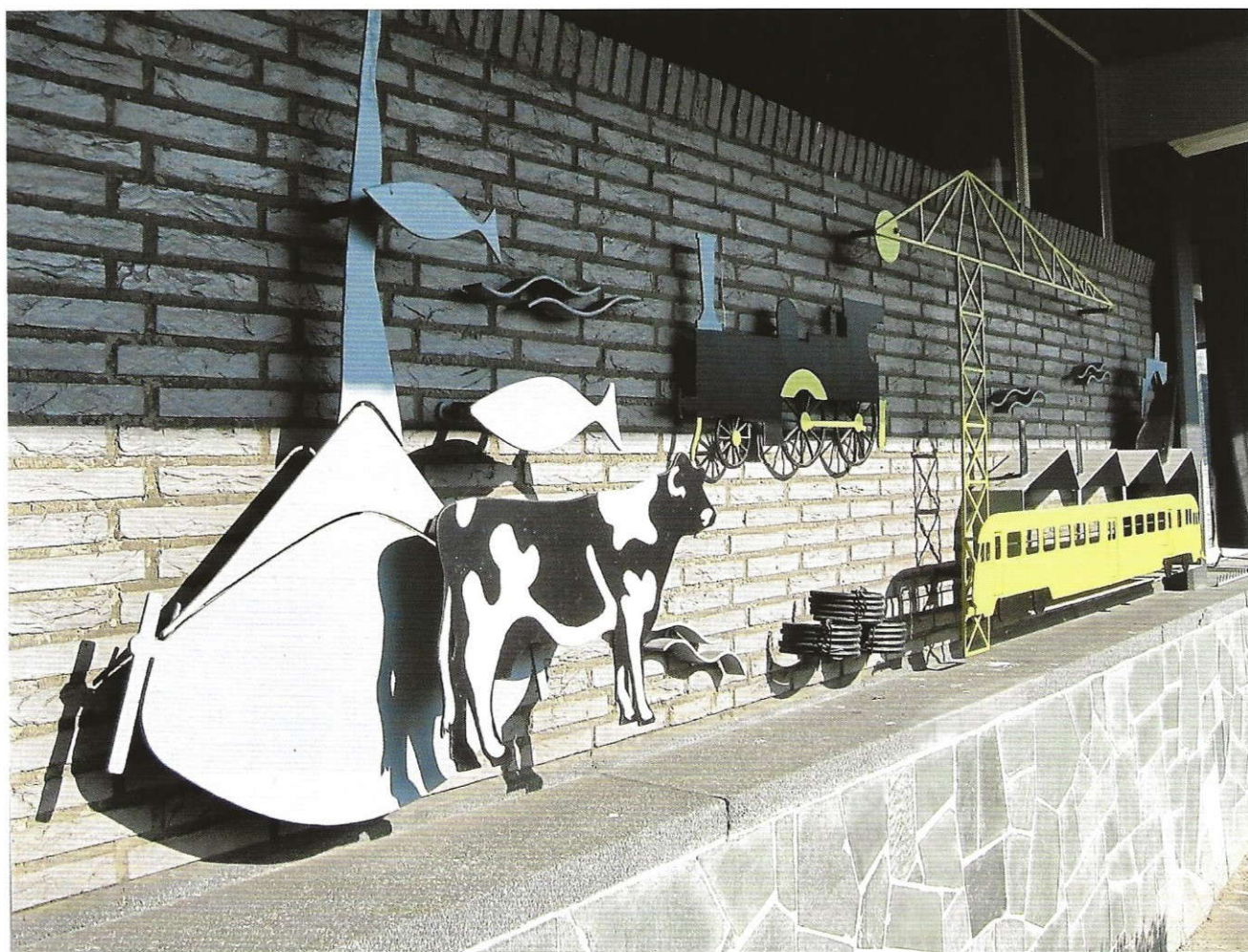
² De Wederopbouwdatabank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed vermeldt als huidige bestemming: cafetaria. De uitbater noemt het een café-restaurant.

Halte Giessendam

Halte Giessen-Oudekerk, tussendoor zie je het huis Damstraat 1, gebouwd rond 1880, nog steeds bewoond door dezelfde familie (Van Lopik-de Jong, oorspronkelijk de Jong-Hoogendoorn)

Metaalplastiek. Ontwerp Jan Borsje, gemaakt op de leerschool van scheepswerf De Merwede

METAALPLASTIEK STATION

Op 15 november 1958 is bij de ingebruikname van het nieuwe station Hardinxveld-Giessendam een metaalplastiek onthuld. Dit is ontworpen door de plaatselijke interieurarchitect Jan Borsje.

Voor de realisatie is de bevolking van Hardinxveld-Giessendam een bijdrage gevraagd en tijdens de opening van het station is het door burgemeester A.L.C. Brinkman aangeboden aan de Nederlandse Spoorwegen. Het bevindt zich aan de linkerkant op de voorgevel. Doordat het stationsgebouw enkele decennia terug haar functie was kwijtgeraakt, raakte het gebouw steeds meer in verval. Het onderhoud nam af en de afgelopen jaren was het kunstwerk nauwelijks zichtbaar door het uitgroeien van een ervoor staande haag. De Stichting Dorpsbehoud Hardinxveld-Giessendam heeft hierover contact opgenomen met de gebouwenbeheerder van de Nederlandse Spoorwegen. Het resultaat is dat de

haag aanzienlijk is ingekort en de plastiek weer voor het langrijdende publiek te aanschouwen valt. Reden om eens in de geschiedenis te duiken van het kunstwerk.

Op de internetsite www.stationsinformatie.nl wordt er het volgende over geschreven: 'In het plastiek zijn de landbouw, visserij en de industrie van de omgeving uitgebeeld, alsmede het spoor. Let ook op de gele trein aan de rechterkant. Het lijkt nog het meest op een De-1 (Blauwe Engel). Dit type trein heeft (...) niet op de Westelijke Betuwelijn gereden en is zeker nooit geel geweest.'

Het is duidelijk dat deze tekst komt van iemand die zich heel nauw betrokken voelt bij de trein en alles daarom heen. Het Nieuwsblad voor Gorinchem en Omstreken van 24 oktober 1958 geeft een algemener beeld in de volgende aan de presentatie voorafgaande beschrijving:

Geschenk aan NS bij opening station.

Als op 15 november het nieuwe station geopend wordt, zal de bevolking een geschenk aanbieden. Daarbij is de keuze gevallen op een metaalplastiek, welke aangebracht zal worden op twee muurvlakken van de voorgevel, links van de hoofdingang. Deze is ontworpen door de interieurarchitect Jean C. Borsje. De ijzerconstructie wordt niet "plat" tegen de muur gedrukt, maar ontleend zijn effect juist aan de opstelling. De onderdelen zullen op verschillende afstanden naar voren springen, waardoor een zeker ritme in het geheel wordt gebracht en de belichting een kans krijgt de plastiek levendiger te maken.

De ontwerper heeft zich verre gehouden van ieder vorm van abstractie, zodat het geschenk ieder zal aanspreken. Op de plastiek, die 4½ meter breed wordt en een hoogte krijgt van bijna 1½ meter, is links in beeld gebracht, wat in het begin van deze eeuw de middelen van bestaan waren: veeteelt (koe), visserij (vissen en zalmdrijver), hoepelmakerij (bos hoepels). Het spoorwegverkeer wordt gesymboliseerd door een ouderwetse locomotief.

Op de rechterhelft treft de veel massalere opzet, die de nivellerende werking van de industrie verbeeldt en tevens de groei van de gemeente. Een machtige kraan, de schoorstenen boven de ritmische lijnen van fabrieksdaken, de imponerende boeg van een schip en een moderne dieseltrein zijn de hoofdmotieven. Het geheel wordt verbonden door een golvende lijn: het water, dat hetzelfde gebleven is en nog altijd van groot belang voor het economische leven. In de smederij van de heer J. J. Meerkerk te Giessendam zijn de zoons van deze smid avond-aan-avond bezig, met het bewerken van ongeveer 160 kilogram plaatijzer o.l.v. de heer Borsje.

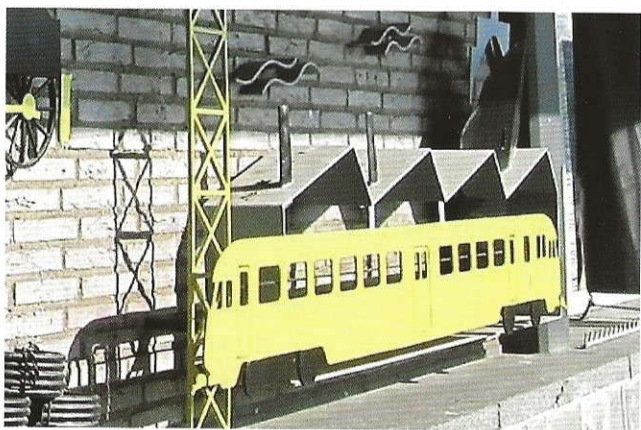
Dezelfde regionale krant meldt op 31 oktober 1958:

Feest op 15 november.

Op zaterdagmiddag 15 november zal het sein voor de spoorwegen op veilig staan en men verwacht een feestelijk gezwaai met het spiegelei, ter begroeting van Ir. Den Hollander. Als deze hoge gast het nieuwe station officieel in gebruik

neemt, zal EMS zich niet onbetuigd laten. De padvindsters spelen waarschijnlijk een rol en ook Sint Nicolaas en zijn Pieten zullen al pepernoten strooiend de feestvreugde verhogen. Dezer dagen zal een begin worden gemaakt met het aanbrengen van de metaalplastiek op de gevel. Dit geschenk, dat uiting geeft aan de vreugde van de bevolking wordt in snel tempo bij "vooruitbetaling" gefinancierd; velen tekenen voor een bijdrage op de lijsten, die bij een aantal winkeliers zijn gedeponneerd, anderen geven er de voorkeur aan te storten op girorekening 119740 t.n.v. de heer H. W. van Eden. Wie nog niet zijn steentje aan de bouw heeft bijgedragen heeft nog tot 15 nov. gelegenheid dit schone voorbeeld te volgen. Als ieder er tijdig bij is, kan het doel om namens de gemeenschap dit fraaie geschenk aan te bieden, verwezenlijkt worden. Geef, al is 't (bij wijze van spreken) maar een cent, voor actie "Present".

Detail Metaalplastiek

Station Hardinxveld-Giessendam

Foto 2

Foto 1

WIE (HER)KENT?

TWEE NIEUWE FOTO'S

Onze archivaris, Arnold de Haan, heeft twee foto's waarvan hij graag zou weten welke personen erop staan afgebeeld.

De eerste foto is een dame. Deze foto ontvingen wij via De Koperen Knop. Hij komt van de familie Lock, gewoond hebbend aan de Peulenstraat tegenover de nieuwe Rabobank/gezondheidscentrum.

De tweede foto kwam Arnold tegen in het archief. Hij weet niet waar hij deze moet onderbrengen omdat hij de mensen niet herkent. De foto lijkt genomen te zijn voor een schoolgebouw. Misschien is het weer eenvoudig en krijgen we veel reacties. In ieder geval hopen wij op uw medewerking.

KRANTENARTIKEL

Mevrouw Willy van de Bree ontving bij een bezoek aan de familie Van Houwelingen aan de Bovenkerkseweg te Giessen-Oudekerk het volgende krantenartikel.

WIE (HER)KENT? (REACTIES)

De foto in het vorige Mededelingenblad was blijkbaar voor veel mensen snel herkenbaar. Onze archivaris kon het interieur niet thuisbrengen. Het leek veel op het interieur van de Koperen Knop, maar welke boerderij had een vergelijkbaar interieur?

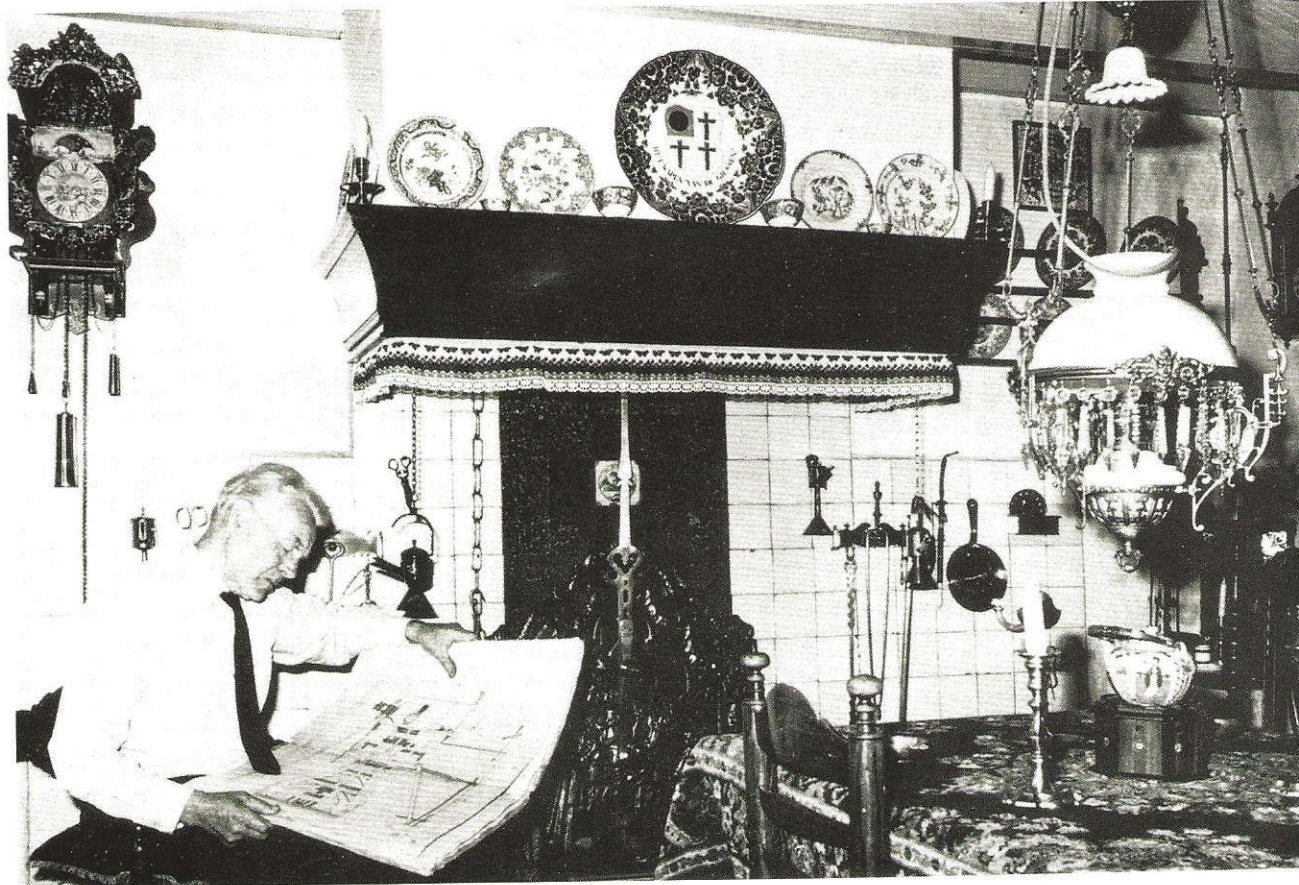
Het was het interieur van het inmiddels niet meer bestaande huizen Binnendamseweg 5 en 7 van de familie Van der Giessen. De heer Jan van der Giessen was timmerman, een vakman. Tevens molenbouwer en in de volksmond werd hij Jantje Antiek genoemd vanwege het fraaie en antieke interieur van zijn huis. Ook het exterieur, met name de tuin met toebehoren, maakte het tot een zeer herkenbaar punt. In de tuin stonden drie modelmolens van verschillende grootte die Van der Giessen zelf had gebouwd. Vaak draaiden de molens op een mooie zomerse zaterdagmiddag en iedere ouder die een rondje fietste met het kroost stapte af om te genieten van dit prachtige schouwspel. Meestal liep Van der Giessen zelf ook rond om nog weer iets te verbeteren of te vernieuwen.

De tuin met de molens van Jan Antiek

Ook mevrouw Van der Giessen (schoondochter) belde dat zij de foto in het Mededelingenblad had herkend. Met haar loopt een afspraak voor een interview over haar schoonvader. Giessen-Oudekerk was vroeger een gemeente met Giessendam. Dit zomernummer van het Mededelingenblad heeft zoveel kopij dat een interview even moet worden doorgeschoven.

Jan van der Giessen zittend bij zijn mooie schouw

Kraamverzorgsters

Zelfs op de foto van de kraamverpleegsters is nog een uitgebreide reactie gekomen van mevrouw Hooikaas-de Bruin uit Hoornaar (92) en veel meer namen zijn nu bekend. Hier wordt in het volgende blad ook nog nader op teruggekomen. Wij plaatsen in het winternummer dan een keer geen nieuwe foto.

Het pand waar de opleiding tot kraamverpleegster werd verzorgd en waar de meisjes en vrouwen ook intern konden verblijven, was ook het kantoor waar mensen die kraamhulp nodig hadden terecht konden om dit te regelen. Het adres was: Boerenstraat 16, Gorinchem.

Bewaarschool Neder-Hardinxveld (1899)

Deze foto met krantenartikel voor ons archief ontving mevrouw

*Willy van de Bree van de familie Van Houwelingen
te Giessen-Oudekerk.*

NAMEN BIJ DE FOTO'S:

1. Van der Meijden, Giessenburg
2. ?
3. Annie de Vries, Goudriaan
4. Josien Hol ?
5. ?
6. ?
7. Maaïke Kortlever, Meerkerk
8. ?
9. Stien Stokking, baakster uit Vianen
10. Nel Coenraads, Giessenburg
11. Advocaat-Duijzer
- 12.
13. Grieta Jongkind, Meerkerk
14. Ko Meijwaard, Sliedrecht
15. ?
16. ?
17. Van Oorspronk (leidster – verpleegkundige, Loenen)
18. ?
19. ?
20. ?
21. Adrie Verhoeven
22. Rietje van Alkemade (secretaresse)
23. ?
- 24.
25. Truida de Jong (docente – verpleegkundige, Giessendam)
26. Bartlema (wijkverpleegkundige-dochter van predikant Neder-Hardinxveld)
27. T. Hooikaas-de Bruin, Hoornaar
28. Riek van der Ven
29. Gré Klijn, Giessendam
30. Emmie de Winter, Sliedrecht
31. Annie de Vries, Schoonrewoerd
32. Jopie Bloot, Hardinxveld
33. ?
34. ?

JUBILEUMACTIVITEITEN 40 JAAR HISTORISCHE VERENIGING

DAM-ONTBIJT

Zaterdagmorgen 8 september 2018

Tijd: 9.00 – 10.30 uur

Plaats: op de Dam

Na het succes van vorig jaar organiseren we dit jaar weer een Dam-Ontbijt. We maken hier met elkaar een traditie van!

Op de ochtend van Monumentendag, 8 september, kunt u de dag beginnen met een ontbijtje op de Dam. Er is plaats voor 100 mensen. De kaartverkoop begint zaterdagmorgen 4 augustus a.s. in het HIC, Peulenstraat 243 van 10 – 12 uur, en iedere zaterdagmorgen daarna tot en met 1 september 2018.

De kaartjes voor het ontbijt zijn € 2,- p.p. U krijgt daarvoor een tasje met daarin een bolletje, een croissantje, boter, jam/pindakaas of hagelslag, een appel en natuurlijk bestek en servet. Er is ook kaas, thee/koffie en sap net als vorig jaar.

Gezellig sfeertje

BUSREIS DOOR DE ALBLASSERWAARD

Zaterdagmiddag 15 september 2018

Wij bieden u een mooie busreis aan met veel bekende plekjes, maar met het accent op historisch. We gaan ook voor gezelligheid en Verschoor Reizen staat garant voor een prettig vervoer. Onderweg houden we natuurlijk een stop om met elkaar iets te gebruiken. Dit zit bij de prijs inbegrepen. In detail maken we u deze reis nog niet bekend.

Opstapplaats:

Station Stationsstraat Hardinxveld-Giessendam

Instappen vanaf 13.15 uur

Vertrektijd: 13.30 uur

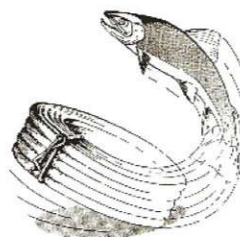
Einde van de reis: 16.00 uur

Kosten leden: € 5,00 p.p.

Niet-leden: € 7,50 p.p.

Opgave iedere zaterdagmorgen tot 1 september in het HIC, Peulenstraat 243 van 10 – 12 uur.

Verschoor Reizen

40 jaar HV
1978 - 2018

RECENSIES

Janny Teeuw-van der Plas

BOEK: DICKE IN DORDT

"Een ondernemende familie (19de en 20de eeuw)"

In 2018 is het precies een eeuw geleden, dat Otto Dicke (1918-1984) in Dordrecht geboren werd. Hij is plaatselijk en landelijk bekend als tekenaar en illustrator en wordt dit jaar herdacht in het kader van de manifestatie Vier zonen van Dordrecht. Hij is echter niet de enige Dicke die in de Dordtse geschiedenis een rol heeft gespeeld. Gedurende de afgelopen twee eeuwen waren familieleden Dicke actief in handel, kerk, politiek, verzet, kunst, architectuur en muziek. Daarmee wordt dit jaarboek boven het niveau van het 'familieboek' getild en wordt het een schets van twee eeuwen Dordtse geschiedenis, verteld vanuit het persoonlijk perspectief.

Het begon in 1814 met de vestiging in Dordrecht van de Duitse immigrant Heinrich Adolph Dicke (1788-1869). Zijn levensmotto was: 'viel verdienen und wenig ausgeben'. Binnen enkele generaties bouwden de Dickes aan de Prinsenstraat een bloeiend bedrijf op in tabak, koffie, thee en kruidenierswaren. In het boek wordt ingegaan op de "ups en downs" van de onderneming: het is daarmee ook een gedetailleerde bedrijfsgeschiedenis.

Naast het voeren van dit bedrijf, was de familie Dicke ook al die jaren zeer actief in het maatschappelijke en kerkelijke leven van Dordrecht. Dat laatste uitte zich in allerlei functies binnen diverse protestantse kerkgenootschappen.

In dit verhaal springen de verdiensten van twee leden van de familie eruit: Carel Matthijs Dicke (1884-1956) en diens zoon Otto Dicke (1918-1984). Naast zijn ondernemerschap was Carel gemeenteraadslid vanaf zijn 28ste en wethouder van financiën van 1929 tot 1946. Otto werd in zijn tijd een bekende Nederlander; tekenaar en illustrator van vele boeken. Vader en zoon werden allebei benoemd tot ereburgers van de stad Dordrecht en dat is uitzonderlijk.

Er is echter nog een reden om dit verhaal te vertellen. Het waren wraaklustige Duitsers die in januari 1945 het familiepand aan de Bomkade/Prinsenstraat in brand staken, als vergelding voor de bevrijding door het verzet van dochter Lenie Dicke uit de gevangenis aan de Doelstraat. De wraakactie had tot gevolg dat de Dickes alles kwijtraakten. Op de plek

van het huis is nu een kleine parkeerplaats. Nergens staat vermeld wat zich daar heeft afgespeeld.

Ondanks deze tragedie komen we de naam Dicke ook na de oorlog regelmatig tegen. Naast Otto waren vijf broers van hem actief in de architectuur. En dan is daar het muzikale talent van de familie. Vader Carel speelde het orgel in de Wilhelminakerk aan de Blekersdijk en zijn kleinzons vormden in de jaren 60 The Dickson Brothers.

Al deze aspecten van de familiegeschiedenis van de laatste twee eeuwen komen in dit jaarboek aan bod. Het is een interessant boek en de vele tekeningen van Otto Dicke en de familiefoto's maken het ook tot een prettig kijkboek.

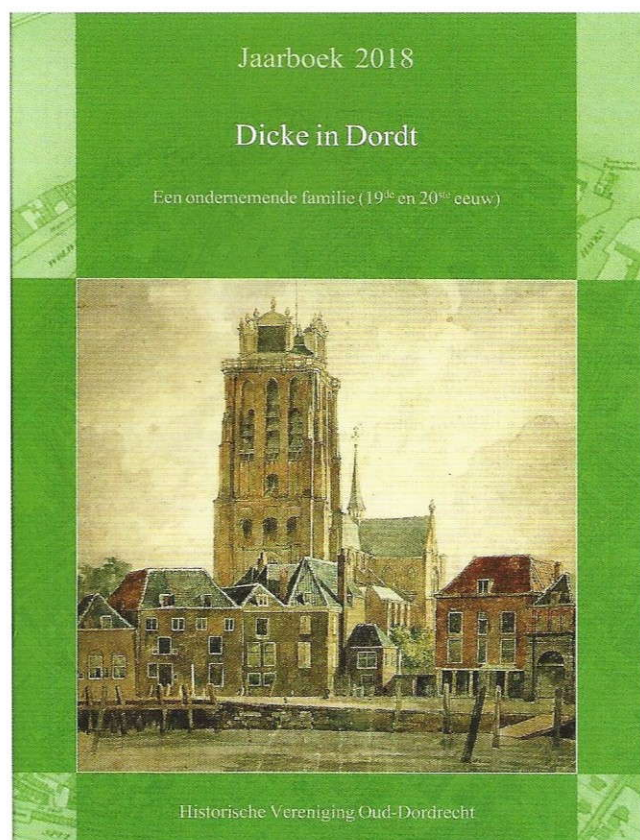
Dicke in Dordt

Subtitel: Een ondernemende familie (19de en 20de eeuw).

ISBN/EAN: 978-90-825185-2-8

Auteurs: Kees Weltevrede, Carel Dicke, Rop Dicke en Peter Dillingh.

Prijs € 15,95 in de boekhandel of te bestellen via: publicaties@oud-dordrecht.nl

BOEK: OP DEN SLOT TOT GORINCHEM

"De eerste bouwfase van het kasteel (1412-1460)"

Het jaarboek 2017 –deel 33 van de Historische Vereniging Oud-Gorcum beschrijft de opgraving van een deel van de kasteelmuur en een verdedigings-toren Buiten de Waterpoort.

Een kasteel dat van 1416 tot 1580, mede door de ligging op het grensgebied van Holland en Gelderland, een uiterst belangrijke positie heeft ingenomen voor Holland en daarmee voor het noorden van het Bourgondische Rijk.

In dit goed gedocumenteerde boekje kunt u nauwgezet lezen hoe aangetoond wordt dat de opgraving niet een van de stadsmuur was, maar een belangrijk onderdeel van de (voor)-burcht van het kasteel. Een vondst die Gorinchem nationaal onderscheidt van andere steden met 'slechts' een stadsmuur. Buiten de Waterpoort heeft zich daar 700 jaar geschiedenis afgespeeld. Het begon met het kasteel van de Graven van Holland, Jacoba van Beieren, de dood van Willem van Arkel in de Revetsteeg en daarna het roemruchte kasteel De Blauwe Toren, gebouwd door hertog Karel de Stoute. Deze Karel liet hiervan zelfs een replica voor zijn huwelijksfeest in 1468 maken om zijn macht te illustreren. In De Blauwe Toren hebben later de Martelaren van Gorinchem gevangen gezeten, voordat ze over de Merwede werden weggevoerd, hun dood tegemoet.

De Historische Vereniging Oud-Gorcum hoopt dat dit gedeelte van de stad behouden blijft, zeker nu men heeft aangetoond dat de opgraving een deel is van De Blauwe Toren. De stad heeft een unieke kans om een educatief en toeristisch centrum te creëren en de betrokkenheid van de Gorcumse bevolking en die vanuit de omgeving te vergroten.

Op den slot tot Gorinchem

Auteur: Aron de Vries.

Het Jaarboek 2017 is te koop bij het Regionaal Archief Gorcum voor € 10,00.

De jaarboeken zijn een voorzetting van de Historische reeks Oud-Gorcum.

ISSN 1386-2081

BOEK: DE FAMILIE EGAS IN NEDERLAND

"Een parenteel met historisch kader en met fotomateriaal uit de familie."

Klaas en Nicolaas hebben een zeer goed werk afgeleverd. De familie heeft daardoor een bijzonder naslagwerk in handen gekregen. Daar mag de familie trots op zijn. Hun nieuwsgierigheid naar de naam Egas, was voor hen aanleiding voor genealogisch speurwerk als hobby. Een hobby die uit de hand liep en tot dit boek resulteerde.

De naam Egas komt in Hardinxveld-Giessendam veel voor, maar ook ver daarbuiten, tot zelfs in het buitenland. Het boek ziet er zeer verzorgd uit, de foto's komen her en der uit de familie en de geschiedschrijving is goed gedocumenteerd.

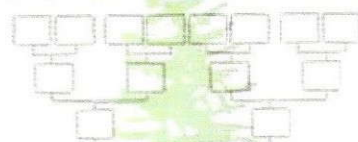
Het boek telt 255 pagina's en het was nog dikker geworden als de lettergrootte niet zo klein was gehouden. Moeilijk te lezen, vind ik.

Het boek is niet te koop. Alleen voor aantoonbare verwantschap met de 'Egassen' zou het mogelijk zijn (bij de auteurs uiteraard).

Geschreven door Klaas Egas. Tekeningen en schema's door Jan Nicolaas Egas

Dit exemplaar is geschonken aan de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam waar geïnteresseerden het in het Historisch Informatie Centrum kunnen inkijken.

STAMBOOM

FAMILIE EGAS

FILM OVER HAGI FESTIVAL

Gert Romijn

Het idee voor het HAGI Festival kwam van de kersverse burgemeester Dirk Heijkoop. Op de avond van zijn installatie deelde hij mee het volgende jaar het 60-jarig bestaan van H-G te willen vieren. Feesten werken samenbindend. Vooraf aan deze dag van zijn inauguratie had hij zich wat verdiept in de historie van Hardinxveld-Giessendam en liep hij tegen de voorkant van het programmaboekje van de HAGI manifestatie aan die 60 jaar geleden gehouden was bij de samenvoeging van de dorpen Hardinxveld en Giessendam.

2017 moest dus een feestelijk jaar worden!

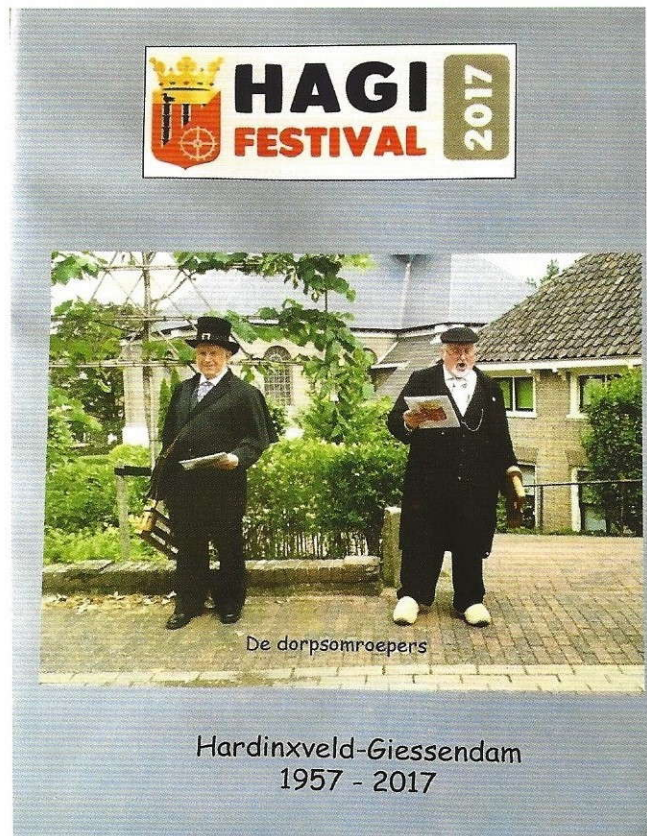
Na aanvankelijk nogal wat sceptische reacties, omdat velen al genoeg werk te doen hadden, keerde het tij, zette men de schouders eronder en was het programma voor een feestweek in september in no time rond en kwamen er sponsors die het financieel mogelijk wilden maken. Verenigingen, bedrijven, kerken en inwoners van alle leeftijden konden meedoen en deden mee. Al met al werd het een groot succes.

Gert Romijn heeft bijna alle activiteiten van de HAGI feestelijkheden op film vastgelegd en dat is een bijzonder mooi naslagwerk geworden. De film begint met een paar zwart-wit foto's uit 1953 van het HAGI terrein toen, en daarna met de start van het festival op 15 juni 2017: een huwelijk in jaren zestig stijl. Vervolgens begint de feestweek in september met het kinderfestival, de quizavond en het HAGI dictee, geschreven door Marjanne van Wijngaarden en in de jury niet minder dan de bekende Neerlandicus Wouter van Wingerden, geboren en opgegroeid in ons dorp.

Natuurlijk ontbreekt op de film het Dam-Ontbijt niet, een idee van onze Historische Vereniging met ondersteuning van Servanda. Tot slot, op de laatste zaterdag van de feestweek, het kampioenschap pappeellen, dat op een weiland bij De Koperen Knop werd gehouden. Een oud spel uit de jeugdijaren van velen die in de vijftiger jaren zijn opgegroeid. Kampioen bij de volwassenen werd oud-Hardinxvelder Piet Maaskant, onverwacht uit een andere streek op bezoek en in zijn jeugdijaren de zoon van gemeentesecretaris de heer Maaskant. Hoe bijzonder kan het lopen.

Deze film is een mooie terugblik voor nu en zeker voor het nageslacht later.

De nieuwste film van Gert Romijn, met muzikale ondersteuning van zijn broer Ro Romijn, is te verkrijgen in de winkel van Romijn, De Buurt 14 te Boven-Hardinxveld. Prijs € 15,--

SCHENKINGEN

14/12/17

- **Liesbeth Leenman** schonk ons "Groeten uit Hardingsveld".
- **H. van Bennekum** schonk ons een foto gemaakt bij het 50-jarig huwelijk van ds. Haring. Zijn vader zit links van de predikant.

30/12/17

- Een grote luchtfoto ontvangen van **NPB** (kerk met de beelden). Deze komt uit de wachtkamer van dokter Cornelis.

10/02/18

- Ontvangen van **Frans de Koning** twee schilderijen van een onbekende schilder, gekocht op een rommelmarkt.

10/03/18

- **De heer Mes** bracht een blauw beeldje, vijf medailles van de Merwede-wandeltochten en vijf boeken van de Giessendamse romanschrijver Cees Baardman.

07/04/18

- **De heer Kooij** bracht oude eigendomsakten vanaf 1845, van de woning voorheen dokter Lubbers in de Peulenstraat. Deze zijn geschenken door Angela Lubbers uit Tilburg.
- **De heer Van de Minkelis** schonk een doos met foto's.

14/04/18

- **De heer G. de Vos** schonk een cursus oud-schrift lezen. De genealogie van het geslacht Van de Minkelis. 4 oude Mededelingenbladen. Het programma Pro-gen.

05/05/18

- Ontvangen van **de heer Dick Korf** serie kranten 'Rondom de Giessen'.

12/05/18

- **Bert Hoogendoorn**, Adm. De Ruyterstraat 5, Sliedrecht schonk 8 zegenstenen.

19/05/18

- **Ina de Mik-Batenburg**, Rembrandtstraat 53 schonk 9 stuks hoepmakers gereedschap (haalmes, hakmessen, snijmes, klucht, wiedhaken en dissel). Twee boekensteunen die in de Tweede Wereldoorlog zijn gemaakt, met de teksten "GREBBE" en "DEN VANDERLANT GHETROUWE 10-14-MEI '40 8-R.I.". (8-R-I is het 8ste regiment infanterie en dat heeft inderdaad gevochten op de Grebbeberg).

UITGAVEN

UITGAVEN IN DE HISTORISCHE REEKS EN SPECIALE UITGAVEN VAN DE HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

** met een x gemerkte uitgaven zijn uitverkocht*

1. Buitendams 4 (1778-1978)	€ 2,25	41. Kleine zaken van een kleine kerk, Gereformeerden in Hardinxveld	€ 9,80
2. Molens van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85	42. Groeten uit Beneden-Hardinxveld	€ 8,90
3. Den Eendenbout (opgraving in een woonheuvel)	€ 3,85	43. 150 jaar Openbaar Onderwijs in H'veld-Giessendam	€ 8,90
4. Het stoomgemaal	x	44. Merwedegijzelaars, slachtoffers van de razzia van 16 mei 1944	x
5. Makelaars van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85	45. Marius Donk, leven en werk van een gedreven architect	€ 8,50
6. Buitendams 118 (Giessendamse boerderij)	x	46. Winkels op de Buurt	€ 8,50
7. 700 jaar Dam	€ 3,20	Overige uitgaven:	
8. Parlevinkers	x	- Het Verleden Nu (fotoboek)	€ 11,35
9. Rondom de Giessen	x	- Buitendams huis-ter-om-op	x
10. Swets tabak en daar blijf ik bij	€ 6,60	- Een wandeling door Binnendams	€ 6,80
11. Hardinxveld en Giessendam in de Franse Tijd	€ 5,65	- Van Geslacht tot Geslacht... (uitgave van de Hervormde Kerk Giessendam en Hardinxveld)	€ 5,00
12. Café Schalk	€ 5,65	- Hardinxveld en Giessendam, van vissers- en hoepmakersdorpen naar industriegemeente	x
13. 100 jaar boemelen	x	- Hardinxveld en de riviervisserij	€ 20,40
14. De Hongerwinter	€ 6,60	- Rehobothschool 1860-1985	x
15. De Hennepteelt	€ 4,40	- Van hondekarren en hobbelbussen	x
16. Het kleine monument in Hardinxveld-Giessendam	€ 5,45	- Anders nog iets (neringdoenden en bedrijven)	€ 2,25
17. Dijken en doorbraken	x	- Dr. Aris Graftdijk, Photographie	€ 11,35
18. Aan d'n dijk	x	- Herberg De Zwaan	€ 15,90
19. Gemeentehuizen van Hardinxveld-Giessendam	€ 2,25	- Onder ons gezeed	x
20. Ievers tussen Kaoi en Kloeve...deel 1	x	- Het verhaal van de dijk	€ 7,95
21. Aart van Bennekum, kunstenaar	€ 6,80	- Hoeke Doeme?	€ 7,95
22. Herinneringen aan oorlogstijd	x	- Dvd Dorpsfilm 1953	x
23. 100 jaar Nederlandse Protestantenvond	x	- Hardinxveld-Giessendam in de jaren 50	x
24. Ievers tussen Kaoi en Kloeve, deel II	€ 6,80	(nog te koop in Museum De Koperen Knop)	€ 15,00
25. Uit de pen van tante	€ 6,80	- Gekleed in de Waard	€ 12,50
26. De watersnood van 1953	x	- Dvd Bommen op de Buldersteeg	€ 10,00
27. Schuttevaer en Binnenvaart	x	Autobusverkeer in de Alblasserwaard	
28. De Crisisjaren in Hardinxveld en Giessendam	x	- en de Vijfheerenlanden 1905-1945	€ 15,00
29. Vrouwenrecht en liberalisme aan de Merwedijk	€ 6,60	- Bakkersboek Broodnodig, 100 jaar bakkers in H-G	€ 17,50
30. De 50ste mei	x	Uitgaven van de Stichting Dorpsbehoud	
31. De samenvoeging van Giessendam en Hardinxveld	€ 8,85	Van boodschappen doen naar winkelen	€ 2,25
32. C. Baardman, de schrijver en zijn werk	€ 7,95	Heggen en Steggen (tweede druk)	€ 7,95
33. Het Langeveer	€ 6,60		
34. De Indiëgang	€ 12,50		
35. 1899-1999 Nieuws van honderd jaar geleden	€ 6,80		
36. De Peulenstraat in 1950	x		
37. Groeten uit Giessendam	€ 8,25		
38. De historie van het pand Buitendams 4	€ 6,50		
39. Nievers was den dijk echt recht	€ 9,20		
40. Groeten uit Boven-Hardinxveld	€ 8,90		

Alle uitgaven zijn, tenzij uitverkocht, verkrijgbaar op de volgende adressen:

Historisch Informatie Centrum, Peulenstraat 243. *Elke zaterdagmorgen van 10.00-12.00 uur.*

Secretariaat Historische Vereniging, Buitendams 77. *Maandag t/m vrijdag.*

Museum De Koperen Knop. *Dinsdag- t/m vrijdag 13.00-17.00 uur, zaterdag van 11.00- 17.00 uur.*

Eetcafé De Kleine Beurs, Peulenplein 2.

Een Zoete Zomerse Groet

40 jaar Historische Vereniging

*Het mooie en historische pand met de Davidsster,
ooit eigendom van juffrouw De Geus*

